

IZMJENE I DOPUNE

STEČAJNOG ZAKONA

Priručnik za polaznike/ice

Izrada obrazovnog materijala:

Nevenka Marković,
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske

doc. dr. sc. Jelena Čuveljak,
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske

Zagreb, ožujak 2022.

Copyright 2022.
Pravosudna akademija

Maksimirска cesta 63, 10 000 Zagreb, Hrvatska
TEL 00385(0)1 2357 626 WEB www.pak.hr

SADRŽAJ

1. UVODNE NAPOMENE	5
1.1. Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti	6
1.2. Horizontalni i vertikalni izravni učinak	7
2. IZMJENE U OPĆIM I OSNOVNIM ODREDBAMA	9
2.1. Rano upozoravanje dužnika i pristup informacijama.....	10
2.2. Dužnosti direktora odnosno uprave društva u slučaju vjerojatnosti nastanka nesposobnosti za plaćanje	12
3. IZMJENE U PRAVILIMA O PREDSTEČAJNOJ NAGODBI	15
3.1. Tijela predstečajnog postupka	16
3.2. Pokretanje predstečajnoga postupka.....	17
3.3. Otvaranje predstečajnoga postupka	19
3.4. Utvrđivanje tražbine.....	20
3.5. Raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja.....	23
3.6. Obustava predstečajnoga postupka	33
3.7. Pravne posljedice otvaranja predstečajnoga postupka	35
3.8. Zaključenje predstečajnog postupka.....	44
4. STEČAJNI POSTUPAK.....	45
4.1. Tijela stečajnog postupka	45
4. 2. Pokretanje stečajnog postupka.....	51
4. 3. Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka	52
4. 4. Unovčenje imovine	52
4. 5. Prijava tražbine.....	53
4. 6. Ograničenje trajanja postupka	53
5. STEČAJNI PLAN.....	53
5. 1. Podnošenje plana.....	53
5. 2. Razvrstavanje sudionika u stečajnom planu	54
5. 3. Odbacivanje stečajnog plana.....	54
5. 4. Očitovanja o stečajnom planu.....	55
5.5. Glasovanje o planu i zabrana opstrukcije	55
6. OSLOBOĐENJE OD PREOSTALIH OBVEZA	55
6. 1. Prijedlog dužnika za oslobođenje od preostalih obveza.....	55
6. 2. Dužnosti povjerenika	57
6. 3. Uskrata oslobođenja od preostalih obveza	57
6. 4. Oslobođenje od preostalih obveza.....	57
6. 5. Izuzete tražbine	58
6. 6. Opoziv oslobođenja.....	58

7. ZAVRŠNE NAPOMENE	58
7.1. Podzakonski akti	59
7.2. Stupanje na snagu i postupci u tijeku	60
POPIS LITERATURE:	62

1. UVODNE NAPOMENE

U Narodnim novinama br. 36 od 18.03.2022. je objavljen Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona,¹ a koji je usvojen u Hrvatskom saboru i to temeljem i to temeljem Konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona br. PZ 231. Druga novela² ima 117 članaka koji će se u pravilu primjenjivati u postupcima pokrenutim nakon njezinog stupanja na snagu.

Iz Obrazloženja razloga zbog kojih se donosi zakon i pitanja koja se njime uređuju³ proizlazi da je glavni cilj izmjena i dopuna omogućiti da održiva poduzeća i poduzetnici u finansijskim poteškoćama imaju pristup učinkovitim nacionalnim okvirima za preventivno restrukturiranje koji im omogućavaju nastavak rada. Zakonodavac ističe da ta potreba proizlazi radi učinkovitijeg rješenja problema nesolventnosti poslovnih subjekata uslijed nastupa posebnih okolnosti radi proglašenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2. Nadalje navodi da su upravo te posebne okolnosti ukazale na hitnu potrebu da se svim sudionicima stečajnog postupka što je više moguće osigura daljnje provođenje istog i u takvim zahtjevnim novonastalim okolnostima.

No, ovom se izmjenom prvenstveno implementira Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132.⁴ Ovom direktivom je prvi put uređeno područje stečaja, jer je do sada samo Uredboom (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti⁵ bilo uređeno pitanje nadležnog suda, primjene materijalnog prava, koordiniranja stečajnih postupaka te priznavanje stranih odluka o otvaranju stečajnog postupka.

Zakonodavac je predvidio i da će trošak provedbe ovog zakona biti 1.407.000 kn, od čega se 7.000 kn odnosi na 2022., a po 700.000 kn na 2023. i 2024. godinu. Ti troškovi se odnose se na razvijanje sustava ranog upozoravanja dužnika i osiguravanja pristupa informacijama kroz nadogradnju e-Oglasne ploče i objave informacija na internetskim stranicama te na razvijanje sustava za prikupljanje podataka o postupcima koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga za što se procjenjuju troškovi u iznosu 700.000 kn pojedinačno za 2023. i 2024.

---

¹ Zakon je donesen 11. ožujka 2022., dalje: ZID SZ 22

² Stečajni zakon je objavljen u Narodnim novinama br. 71/15 a prva novela je objavljena u Narodnim novinama 104/17

³ Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, drugo čitanje, P.Z.E. br. 231 - predlagateljica: Vlada Republike Hrvatske, <https://www.sabor.hr/konacni-prijedlog-zakona-o-izmjenama-i-dopinama-steccajnog-zakona-drugo-citanje-pze-br-231?t=129925&tid=210212>, pristupljeno 4.3.2022.

⁴ SL. L. 172/18, dalje: Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti

⁵ SL. L. 141/15., str. 19–72

1.1. Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti

Direktiva ima za cilj doprinijeti pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta i ukloniti prepreke za ostvarivanje temeljnih sloboda poput slobodnog kretanja kapitala i slobode poslovnog nastana, koje proizlaze iz razlika u nacionalnim pravima i postupcima koji se odnose na preventivno restrukturiranje, nesolventnost, otpust duga i zabrane. Stoga se nastoji postići da održiva poduzeća i poduzetnici u finansijskim poteškoćama imaju pristup učinkovitim nacionalnim okvirima za preventivno restrukturiranje koji im omogućavaju nastavak rada; da pošteni nesolventni ili prezaduženi poduzetnici mogu iskoristiti potpuni otpust duga nakon razumnog razdoblja čime im se omogućuje druga prilika; i da se poboljša učinkovitost postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga, posebno u pogledu njihova kraćeg trajanja. Da bi se postigli prethodno navedeni ciljevi potrebno je dužnicima omogućiti nastavak poslovanja i to promjenom sastava, uvjeta ili strukture njihove imovine i njihove odgovornosti ili bilo kojeg drugog dijela njihove strukture kapitala, kao i provođenjem operativnih promjena. Ovo učinkovito restrukturiranje treba biti u ranoj fazi kako bi se izbjegla nesolventnost, gubitka radnih mesta te gubitka znanja i iskustva i vještina te bi se njima trebala maksimizirati ukupna vrijednost za vjerovnike u usporedbi s onim što bi dobili u slučaju likvidacije imovine poduzeća. Što prije dužnik otkrije finansijske poteškoće i poduzme odgovarajuće radnje, to će biti veća vjerojatnost izbjegavanja predstojeće nesolventnosti ili, ako je poslovanje trajno narušeno, učinkovitijeg procesa likvidacije. Stoga je bitno da korisnicima budu dostupni podatci o postupcima preventivnog restrukturiranja, kao i alat ranog upozoravanja, kako bi se dužnike koji počinju imati finansijske poteškoće potaknulo na rano djelovanje. Primarno bi okvir za restrukturiranje trebao biti dostupan dužnicima, pravnim subjektima, ali države članice mogu te okvire primijeniti i za fizičke osobe i skupine trgovačkih društava i to prije nego što dužnik postane nesolventan, to jest prije nego što dužnik ispuni uvjete iz nacionalnog prava za pokretanje skupnih postupaka u slučaju nesolventnosti koji obično obuhvaćaju oduzimanje imovine dužnika i imenovanje likvidatora. No, kako su moguće zlouporabe okvira restrukturiranja, finansijske poteškoće dužnika trebale bi upućivati na vjerojatnost nesolventnosti, a planom restrukturiranja trebala bi se moći spriječiti nesolventnost dužnika i osigurati održivost poslovanja, a moguće je i ispitivanje održivosti kao uvjet za pristup postupku preventivnog restrukturiranja.

Kako bi se promicala učinkovitost i smanjile odgode i troškovi, Direktiva nadalje ističe da bi nacionalni okviri za preventivno restrukturiranje trebali uključivati fleksibilne postupke s time da se može ograničiti sudjelovanje pravosudnih ili upravnih tijela na one slučajeve u kojima je to potrebno i razmjerno. No, pravosudno ili upravno tijelo mora imati mogućnost odbiti plan ako se ustanovi da se njime smanjuju prava nesuglasnih vjerovnika ili nositelja udjela na razinu koja je niža od onoga što bi razumno mogli očekivati da će primiti u slučaju likvidacije poslovanja dužnika. Nadalje pravosudno ili upravno tijelo trebalo bi provesti test najboljeg interesa vjerovnika samo ako se plan restrukturiranja osporava na toj osnovi, kako bi se izbjeglo obavljanje procjene za svaki predmet. Taj ti test bio

zadovoljen ako nijedan nesuglasni vjerovnik planom restrukturiranja nije doveden u nepovoljniji položaj, nego što bi to bilo u slučaju likvidacije. Tijekom postupaka preventivnog restrukturiranja radnici bi trebali imati punu zaštitu prema radnom pravu, stoga sve koje se tiču obavlješćivanja radnika i savjetovanja s njima prema nacionalnom pravu kojim se prenose navedene direktive ostaju nepromijenjene.

Između država članica su i velike razlike u pravilima kada poduzetnik koji je bio prezadužen ili nesolventan može ponovno započeti sa poduzetničkom djelatnosti pa je i uočeno da su se poduzetnici premještali u države članice kako bi iskoristili kraća razdoblja otpusta ili pogodnije uvjete za otpust, a i različite su posljedice nesolventnosti poput zabrane osnivanja i obavljanja poduzetničke djelatnosti poduzetnicima i stalna nemogućnost otplate dugova, što predstavlja prepreku u uspostavi poslovanja ili dobivanja druge prilike, čak i ako dokazi pokazuju da poduzetnici koji su postali nesolventni imaju više šansi za uspjeh iz sljedećeg pokušaja. Stoga direktiva predviđa potpuni otpust duga nakon određenog razdoblja te ograničavanje trajanja naredbi o zabrani koje se izdaju u odnosu na prezaduženost ili nesolventnost dužnika, a države članice trebale bi osigurati da se najmanje jednim od tih postupaka nesolventnim poduzetnicima pruži mogućnost potpunog otpusta duga unutar razdoblja koje nije dulje od tri godine, osim ako postoje posebni razlozi zbog kojih se odstupa od tog pravila.

No vodi se računa i o interesima vjerovnika odnosno sa ciljem poštene ravnoteže između prava dužnika i vjerovnika, predviđeno je da se zatoj pojedinačnih radnji ovrhe trebao primjenjivati tijekom razdoblja od najviše četiri mjeseca, kako bi složena restrukturiranja ipak mogla zahtijevati više vremena, države članice mogu predvidjeti da upravno ili pravosudno tijelo odobri produljenje roka zastoja ovrhe ali najduže ukupno dvanaest mjeseci.

1.2. Horizontalni i vertikalni izravni učinak

Ova pravila su sada implementirana u ZID SZ, s time da se dio pravila još mora implementirati i podzakonskim propisima.⁶ Naime, pravila Uredbe (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti se primjenjuju neposredno čim su stupila na snagu, ali pravila iz direktiva se moraju implementirati u zakone.⁷ U pravilu se u direktivama navodi cilj koji se mora postići, a put i način na koji će pojedina država članica to postići je prepušteno tim državama članicama. No, u ovom slučaju se može postaviti pitanje da li je određena direktiva implementirana na način koji je u skladu sa njezinim ciljem.

---

⁶ Kao npr. što će se i kako sve objavljivati, iznos nagrade za rad povjerenika jer čl. 27. st. 4. Direktive o restrukturiranju i nesolventnosti propisuje: „Države članice osiguravaju da se naknada upravitelja uređuje pravilima koja su u skladu s ciljem učinkovitog rješavanja postupaka.

Države članice osiguravaju uspostavu odgovarajućih postupaka za rješavanje svih sporova o naknadi.“

⁷ Svaka direktiva propisuje rok u kojem su države obvezne provesti postupak usklajivanja zakonodavstva.

Iako norme europskog zakonodavstva imaju izravan učinak kada je norma jasna, precizna i bezuvjetna ipak u slučaju kada je implementirana direktiva u odnosima između dva pojedinca, onda se osobe ne mogu izravno pozivati na normu europskog prava pred sudom u postupku protiv drugog pojedinca. Naime, kroz sudsku praksu Europskog suda se razlikuju dvije vrste pravnih odnosa u primjeni europskih normi - vertikalni i horizontalni. Kod vertikalnog odnosa, jedna osoba (fizička ili pravna) navodi da temeljem neke europske norme uživa pravo u odnosu na državu⁸ dok kod horizontalnog odnosa jedna osoba tvrdi da ima subjektivno pravo u odnosu na drugog pojedinca na temelju neke norme europskog prava.⁹ Stoga je u praksi Europskog suda zaključeno da direktive imaju vertikalni izravni učinak¹⁰ u svim slučajevima kada se pojedinac u postupku prema/protiv države poziva na neko svoje subjektivno pravo i to iz razloga jer je država trebala pravilno implementirati direktive odnosno to je bila obveza države. No u slučaju spora između dvije osobe ne postoji mogućnost da se jedna od njih pozove na izravan učinak direktive jer sama direktiva za osobe nije još stvorila određena prava odnosno obvezu.¹¹

No, iako se pojedine osobe u sporovima ne mogu pozvati na pravila iz direktive ipak postoji obveza suda da u primjeni propisa u kojima je implementirana direktiva moraju isto tumačiti u skladu sa ciljevima direktive. Ovu obvezu sud ima u slučaju spornih odredaba, odnosno onda kada se jedna odredba nacionalnog zakonodavstva može tumačiti na više načina. Iako jedna osoba nema mogućnost da se u postupku protiv druge osobe pozove na pravo iz direktive, ta će osoba imati pravo na naknadu štete protiv države ako nisu ili nisu pravilno implementirana pravila iz direktiva. Da bi postojala odgovornost države zbog toga što nije implementirala pravila iz direktive mora se ispuniti veći broj uvjeta odnosno da je svrha direktive da osobi dodjeli subjektivno pravo, da se sadržaj tog subjektivnog prava može pročitati te da postoji uzročna veza između neprenošenja direktive i nastale štete.¹²

---

⁸ Ovaj vertikalni učinak se detaljnije razvio kroz predmete Publico Ministero V Tulia Ratti, predmet 148/78 (1979) te Ursula Becker v Financamt Munster-Innenstadt predmet 8/81 (1982).

⁹ O tome vidi više: Tamara Čapeta i Siniša Rodin, Osnove prava Europske unije na temelju Lisabonskog ugovora, Narodne novine, Zagreb, 2010. str. 47. – 82.

¹⁰ Sansović, Koraljka. "Koncepti izravne primjene i izravnog učinka u pravu Europske unije." Hrvatska i komparativna javna uprava, vol. 20, br. 2, 2020, str. 369-393. <https://doi.org/10.31297/hkju.20.2.1>. Citirano 24.03.2022.

¹¹ Vidi predmet M.H. Marshall v Southampton and South-West Hapshare Area Health Authority, predmet 152/84 (1986), te predmet Paola Faccini Dori v Recreb Srl., predmet broj C-91/92 (1994).

¹² Vidi predmet Andrea Francovich and Danila Bonifaci and Other v. Italian Republic, predmet broj C-6 i 9/90 (1991)

2. IZMJENE U OPĆIM I OSNOVNIM ODREDBAMA

U općim odredbama je naglašeno da se ovom novelom preuzima Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti¹³ pa je i u ciljevima predstečajnoga postupka naglašeno da se predstečajni postupak provodi i radi sprečavanja nesposobnosti za plaćanje¹⁴ pored dosadašnjih ciljeva odnosno radi uređivanja pravnoga položaja dužnika i njegova odnosa prema vjerovnicima i održavanja njegove djelatnosti. Dakle, sada je propisano da je jedan od ciljeva predstečajnog postupka sprječavanje nesposobnosti za plaćanje.

Sukladno Direktivi o restrukturiranju i nesolventnosti su dodana u pogledu toga tko može biti dužnik u postupku predstečaja pa je sada propisano da se nad dužnikom koji je pravomoćno osuđen za kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, prijevare u gospodarskom poslovanju, prouzročenja stečaja, pogodovanja vjerovnika ili povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz Kaznenog zakona Republike Hrvatske predstečajni postupak može provesti samo ako je dužnik poduzeo primjerene mjere za otklanjanje problema koji su doveli do te osude te je o poduzetim mjerama i njihovim rezultatima obavijestio svoje vjerovnike tijekom pregovora o restrukturiranju i dao im detaljne informacije o poduzetim mjerama i njihovim rezultatima u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka.¹⁵ Ova izmjena je uvedena sa ciljem da se dužnicima koji jesu osuđeni za određena kaznena djela ipak omogući da pristupe postupku restrukturiranja ali pod dodatnim uvjetima odnosno da su poduzeli sve mjere koje su potrebne da bi otklonio problem zbog kojeg su osuđeni te da su vjerovnici obaviješteni o tim poduzetim mjerama i njihovim rezultatima. Ove obavijesti moraju dodatno biti sadržane i u samom prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka, stoga ako tamo nisu sadržane takav dužnik ne može provesti predstečajni postupak.

Pravila o dostavi sudskih pismena su uređena ponovno,¹⁶ s time da je bitna novost da se dostava pismena između suda i Financijske agencije kao tijela koje poduzima radnje sukladno odredbama zakona i postupa po odlukama suda, obavlja se putem jedinstvenog informacijskog sustava eSpis. Pismena koja Financijska agencija kao tijelo koje poduzima radnje sukladno odredbama ovog Zakona dostavlja sudu putem jedinstvenog informacijskog sustava eSpis, ovjeravaju se elektroničkim pečatom Financijske agencije. Dakle sada je ova vrsta dostave propisana kao isključiva u slučaju kada se dostava pismena obavlja između suda i Financijske agencije pod uvjetom da je ona tijelo koje poduzima radnje sukladno odredbama zakona i postupa po odlukama suda. Stoga se ovaj izmjena ne odnosi na slučajeve kada je Financijska agencija stranka u postupku.

---

¹³ čl. 1.a SZ (čl. 1. ZID SZ 22)

¹⁴ čl. 2. st. 1. SZ (čl. 2. ZID SZ 22)

¹⁵ čl. 3. st. 7. SZ (čl. 3. ZID SZ 22)

¹⁶ čl. 12. SZ (čl. 5. ZID SZ 22)

Iako je izmijenjen cijeli članak kojim se uređuje dostava, i nadalje je ostalo pravilo da se sudska pismena dostavljaju se objavom pismena na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova, dostava putem e-Oglasne ploče se smatra obavljenom istekom osmoga dana od dana objave pismena na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova te se smatra dokazom da je dostava obavljena svim sudionicama i onima za koje ovaj Zakon propisuje posebnu dostavu, osim u slučaju dostave Financijskoj agenciji kao tijelu postupka. U svakom suđu posebno za svakog dužnika vodit će se očeviđnik pismena dostavljenih preko mrežne stranice e-Oglasna ploča sudova u elektroničkom obliku prema redoslijedu objave. Očeviđnik pismena je javan i mora biti dostupan zainteresiranim osobama tijekom cijelogra radnog vremena suda. U tom očeviđniku pismena će se unositi podaci na temelju kojih se može utvrditi istovjetnost dužnika, broj predmeta, vrsta sudskega pismena i dan objave pismena na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.

Nadalje je uređeno pitanje uporabe elektroničkih sredstava komunikacije u predstečajnom i stečajnom postupku i to na način da će se odgovarajuće primjenjivati pravila parničnog postupka pred trgovačkim sudovima. Također je predviđeno da se u prekograničnim slučajevima može putem elektroničkih sredstava komunikacije podnijeti prijavu tražbine, podnijeti plan restrukturiranja ili plan otplate, poslati obavijesti vjerovnicima i podnosići prigovore odnosno pravne lijekove.¹⁷

Pravila o upotrebi obrazaca su usklađena sa postojećom sudske praksom pa je sada jasno propisano da neće sud odbaciti kao nedopušten podnesak nije podnesen na propisanom obrascu, u slučaju kada taj podnesak sadrži sve podatke koji moraju biti navedeni u obrascu.¹⁸

Pravila o pravnim lijekovima su usklađena sa novim odredbama o reviziji pa je propisano da se u predstečajnom i stečajnom postupku ne može podnijeti prijedlog za ponavljanje postupka, a revizija se može izjaviti odgovarajućom primjenom pravila o reviziji u parničnom postupku.¹⁹

2.1. Rano upozoravanje dužnika i pristup informacijama

Sukladno Direktivi o restrukturiranju i nesolventnosti su uvedena nova pravila o ranom upozoravanju dužnika i pristupu informacijama.²⁰ Naime, što prije dužnik može otkriti financijske poteškoće i poduzeti odgovarajuće radnje za otklanjanje njihovih štetnih posljedica, veća je vjerojatnost da će izbjegći nesolventnost. Stoga je propisano da se dužniku osigurava pristup jasnom i transparentnom sustavu ranog upozoravanja na okolnosti koje bi mogle dovesti do prijeteće nesposobnosti plaćanja, posebice u slučaju njegovog propuštanja izvršenja

---

¹⁷ čl. 13.a. SZ (čl. 7. ZID SZ 22)

¹⁸ čl. 13. SZ (čl. 6. ZID SZ 22)

¹⁹ čl. 19. st. 8. SZ (čl. 8. ZID SZ 22)

²⁰ čl. 7.a SZ (čl. 4. ZID SZ 22)

određenih vrsta plaćanja, a putem kojeg sustava se dužnik upozorava da je potrebno bez odgode djelovati. Dužnik se može koristiti uslugama savjetovanja koje pružaju javne ili privatne organizacije, s ciljem izrade strategije na temelju koje bi se izbjegao nastanak prijeteće nesposobnosti za plaćanje.

Dodatno je propisano da je poslodavac dužan najmanje jednom godišnje obavijestiti radnike o novostima u pogledu sustava ranog upozoravanja kao i postupaka i mjera koji se odnose na restrukturiranje i otpust duga (oslobođenje od preostalih obveza). Pored toga je istaknuto da dužnicima i cijelokupnoj javnosti na raspolaganju stoe relevantne i ažurirane informacije o pristupu sustavu ranog upozoravanja, kao i postupcima koji se odnose na restrukturiranje i otpust duga (oslobođenje od preostalih obveza) na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova, pri čemu informacije moraju biti lako dostupne i predstavljene na način prilagođen korisnicima. Nadalje, na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova javno su dostupni podaci o sadržaju i načinu sastavljanja planova restrukturiranja, posebice prilagođeni potrebama mikro, malih i srednjih poduzeća, i to na hrvatskom i engleskom jeziku.

Ovu uspostavu sustava ranog upozoravanja za subjekte malog gospodarstva osigurava ministarstvo nadležno za poduzetništvo i obrt, a ministar nadležan za poslove pravosuđa će uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poduzetništvo i obrt te ministra nadležnog za financije pravilnikom urediti sustav ranog upozoravanja zatim način njegovog korištenja te način objave propisanih informacija. Ovi pravilnici bi morali biti doneseni najkasnije 30 dana od dana stupanja ZID SZ 22 na snagu.

Svrha objave ovih podataka je u tome i da samog poduzetnika obavijesti o nastalim problemima stoga se zahtjeva da dužnik odmah poduzme odgovarajuće mjere radi otklanjanja nastalih problema odnosno da poduzme odgovarajuće mjere da bi se izbjegla nesposobnost za plaćanje.²¹ Za sada²² još nacrt teksta pravilnika nije ni na javnom savjetovanju, ali za očekivati je da će jedan od pokazatelja biti i činjenica da trenutne nesposobnosti za plaćanje, a kada pravilnik bude donesen saznati će se koji su sve elementi uzeti u obzir kao potrebni za ovo rano upozoravanje dužnika.

---

²¹ O mogućim predviđanima stečaja i predstečaja vidi: Zenzerović, Robert i Ticijan Peruško. "Kratki osvrt na modele za predviđanje stečaja." Economic research - Ekonomski istraživanja, vol. 19, br. 2, 2006, str. 132-151. <https://hrcak.srce.hr/21495>. Citirano 24.03.2022.; Gregov, Zrinka, Martina Šomođi, Jakov Bajić i Tibor Pavić "Kad kola krenu nizbrdo – obrazovanje, informiranje i savjetovanje poduzetnika o stečaju u hrvatskoj." *Obrazovanje za poduzetništvo - E4E*, vol. 7, br. 1, 2017, str. 221-238. <https://hrcak.srce.hr/183456>. Citirano 24.03.2022. Pervan, Ivica. "Predviđanje stečaja - SME proizvodna poduzeća u hrvatskoj." Zbornik radova Veleučilišta u Šibeniku, vol. , br. 3-4/2017, 2017, str. 33-45. <https://hrcak.srce.hr/184255>. Citirano 24.03.2022.; Kereta, Josip i Deni Barišić. "Predviđanje predstečaja odabranog poduzeća temeljem izračuna Altmanovog Z-score pokazatelja i BEX pokazatelja." *Obrazovanje za poduzetništvo - E4E*, vol. 9, br. 2, 2019, str. 20-34. <https://hrcak.srce.hr/230513>. Citirano 24.03.2022

²² Zadnja provjera prije dovršetka ovog rada je bila 30. ožujka 2022.

2.2. Dužnosti direktora odnosno uprave društva u slučaju vjerojatnosti nastanka nesposobnosti za plaćanje

Nova su i pravila o dužnosti direktora odnosno uprave društava u slučaju vjerojatnosti nastanka nesposobnosti za plaćanje a uvedena su sukladno Direktivi o restrukturiranju i nesolventnosti.²³ Stoga je propisano da su direktori odnosno uprava društva dužni u slučaju vjerojatnosti nastanka nesposobnosti za plaćanje uzeti u obzir:

1. interes vjerovnika, nositelja udjela i drugih osoba s posebnim interesom u skladu sa pravilima o otuđenju poduzeća ili pogona osobama s posebnim interesom,²⁴
2. poduzimanje mjera kojima bi se izbjegla nesposobnost za plaćanje,
3. izbjegavanje namjernih radnji ili radnji iz krajnje nepažnje kojima se ugrožava održivost poslovanja.

Ove obveze direktora odnosno članova uprave društva su dodatne u odnosu na sve druge obveze koje postoje i u drugim zakonima, te se ovime nastoji istaknuti da su u obvezi voditi računa kako o interesima dužnika ali i vjerovnika te drugih osoba. Nepoštivanje ovih obveza može imati utjecaj na odluku vjerovnika da li će kasnije glasovati o predloženom planu restrukturiranja ili ne, te je moguće i ove obveze uzeti u obzir prilikom donošenja odluke o odgovornostima direktora odnosno članova uprave društva, no eventualno ne poštivanje ovih odredaba nema izravan učinak na postupak predstečaja.

2.3. Prikupljanje podataka

Nova su i pravila o prikupljanje podataka koje će vršiti ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa i generirati na godišnjoj osnovi i nacionalnoj razini podatke o postupcima koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga,²⁵ po vrsti postupaka te koji obuhvaćaju sljedeće elemente:

- broj postupaka za koje je podnesen zahtjev za pokretanje ili su pokrenuti, ako je njihovo pokretanje predviđeno SZ-om te postupaka koji su u tijeku ili su okončani;

---

²³ čl. 20.a SZ (čl. 9. ZID SZ 22)

²⁴ Otuđenje poduzeća ili pogona osobama s posebnim interesom

Članak 232, SZ

(1) Poduzeće ili pogon smiju se otuđiti samo uz suglasnost vjerovnika, ako stjecatelj ili osoba koja ima udjela u njegovu kapitalu u iznosu od najmanje jedne petine:

1. pripada krugu osoba koje su dužniku bliske
2. pripada vjerovnicima s pravom odvojenoga namirenja ili stečajnim vjerovnicima koji nisu nižega isplatnog reda, a čija razlučna prava i tražbine na temelju ocjene suda zajedno dosežu petinu svote koja se dobije zbrajanjem vrijednosti svih razlučnih prava i iznosa tražbina svih stečajnih vjerovnika koji nisu nižega isplatnog reda.

(2) Smatrać će se da osoba ima udio u stjecatelju u smislu stavka 1. ovoga članka i ako u stjecatelju sudjeluje društvo ili trgovac pojedinac koji ovisi o toj osobi, ili treća osoba za račun te osobe ili ovisnoga društva ili trgovca pojedinca.

²⁵ čl. 20.b. SZ (čl. 9. ZID SZ 22)

- prosječnu duljinu trajanja postupaka do predaje zahtjeva ili do njihova pokretanja, ako je njihovo pokretanje predviđeno SZ-om, do njihova okončanja;
- broj zahtjeva za postupke restrukturiranja koji su proglašeni nedopuštenima, odbijeni ili su povučeni prije pokretanja;
- broj postupaka koji nisu oni koji se zahtijevaju prethodnim podstavkom, raščlanjenih po vrstama ishoda.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa će prikupljati i generirati na godišnjoj osnovi i nacionalnoj razini, podatke o broju dužnika koji su podlijegali postupcima restrukturiranja ili postupcima u slučaju nesolventnosti i kojima je u razdoblju od tri godine prije podnošenja zahtjeva ili pokretanja takvih postupaka, ako je takvo pokretanje predviđeno važećim propisima, potvrđen plan restrukturiranja u okviru prethodnog postupka restrukturiranja.

Pored prethodno navedenog, prikupljati će se i generirati na godišnjoj osnovi i nacionalnoj razini, podatci o:

- prosječnom trošku svake vrste postupka;
- prosječnim stopama naplate za osigurane i neosigurane vjerovnike i, ako je to moguće, za ostale vrste vjerovnika, odvojeno;
- broju poduzetnika koji su nakon provedenog postupka pokrenuli novi posao;
- broju izgubljenih radnih mjesta povezanih s postupcima restrukturiranja i postupcima u slučaju insolventnosti.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa će podatke postupcima i, ako je to moguće i dostupno, prethodno navedene podatke prema sljedećim kriterijima:

- veličini dužnika koji nisu fizičke osobe;
- jesu li dužnici koji podliježu postupcima koji se odnose na restrukturiranje ili nesolventnost fizičke ili pravne osobe i
- odnose li se postupci koji vode do otpusta duga samo na poduzetnike ili na sve fizičke osobe.

Prethodno navedene podatke ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa može prikupljati i generirati prethodno navedene podatke s pomoću metode uzoraka kojom se osigurava da su uzorci reprezentativni u odnosu na veličinu i raznolikost, s time da će ministar nadležan za poslove pravosuđa propisati pravilnikom način i kriterije prikupljanja podataka o postupcima koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga.

Taj pravilnik bi trebao biti donesen u roku 30 dana od stupanja ZID SZ 22 na snagu, a od 9. rujna 2022. je na esavjetovanju²⁶ dostupan nacrt Pravilnika o načinu prikupljanja podataka o postupcima koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga te predviđa više načina prikupljanja podataka.

---

²⁶<https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/Dashboard?StatusFilterId=&organizationFilterId=67&TextFilterValue=&WasOpenedDate=>

Iz sustava eSpis će ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa če do kraja prvog kvartala tekuće godine iz sustava eSpis prema vrstama postupka (predstečajni postupak, skraćeni stečajni postupak, stečajni postupak, stečaj potrošača i postupak izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku) prikupiti podatke za proteklu godinu na nacionalnoj razini o:

- broju podnesenih prijedloga za otvaranje postupka
- broju otvorenih postupaka
- broju postupaka u tijeku
- prosječnoj duljini trajanja postupaka od predaje zahtjeva ili od njihova otvaranja ako je postupak otvoren do njihovog dovršetka
  - broju postupaka u kojima je potvrđen plan restrukturiranja
  - broju postupaka u kojima je potvrda plana restrukturiranja uskraćena
  - broju postupaka u kojima je potvrđen stečajni plan
  - broju postupaka u kojima je potvrda stečajnog plana uskraćena
  - broju dovršenih postupaka prema vrstama ishoda (obustava, zaključenje i slično) i prema zakonu koji je bio na snazi u vrijeme pokretanja postupka
    - broju postupaka u kojima je dužnik pojedinac oslobođen od preostalih obveza
      - broju postupaka u kojima je dužniku pojedincu uskraćeno oslobođenje od preostalih obveza
      - broju postupaka u kojima je donesena odluka o opozivu oslobođenja dužnika od preostalih obveza
      - broju stečajnih dužnika kojima je u razdoblju od tri godine prije otvaranja stečajnog postupka potvrđen plan restrukturiranja
      - broju postupaka izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku u kojima je potvrđena nagodba

Nadalje stečajni upravitelj, povjerenici i izvanredni povjerenici²⁷ u postupcima u kojima su imenovani za stečajnog upravitelja, povjerenika ili izvanrednog povjerenika dužni su u roku od 15 dana od zaključenja postupka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa dostaviti podatke o:

- osobnom identifikacijskom broju dužnika
- troškovima postupka,
- iznosu priznatih tražbina posebno za vjerovnike osiguranih i vjerovnike neosiguranih tražbina
  - iznosu naplaćenih tražbina posebno za vjerovnike osiguranih i vjerovnike neosiguranih tražbina²⁸ i

---

²⁷ Ovo se ne odnosi na skraćeni stečajni postupak i slučajeve kada se otvoreni stečajni postupak ne provodi. U tim slučajevima ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa utvrditi će prosječne troškove ovih postupaka prema vrsti postupka za proteklu godinu na nacionalnoj razini uz pomoć metode uzoraka kojom se osigurava da su uzorci reprezentativni.

²⁸ Ova obveza se ne odnosi se na postupke u kojima je potvrđena nagodba, plan restrukturiranja ili stečajni plan. U tom slučaju imenovani stečajni upravitelj i povjerenik dostaviti će podatak o krajnjem roku za ispunjenje tražbina u skladu s planom restrukturiranja, stečajnim planom ili nagodbom. Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa utvrditi će prosječne stope naplate posebno za vjerovnike osiguranih tražbina i vjerovnike neosiguranih tražbina te za druge

- iznosu osporenih tražbina o kojima se vodi parnični postupak radi utvrđenja osnovanosti tražbine.²⁹

Podatke o broju izgubljenih radnih mjesta povezanih s postupcima restrukturiranja i postupcima u slučaju nesolventnosti će ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa zatražiti od zavoda nadležnog za mirovinsko osiguranje na temelju osobnog identifikacijskog broja (dalje OIB) dužnika dostavu podataka o broju radnika u trenutku otvaranja i dovršetka postupka. Pristup i sigurna razmjena ovih podataka osigurat će se putem državne informacijske infrastrukture (Državne sabirnice).

Podatak o tome jesu li dužnici pravne ili fizičke osobe će ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa zatražiti od ministarstva nadležnog za financije na temelju OIB-a dužnika, a pristup i sigurna razmjena podataka će se osigurati putem državne informacijske infrastrukture (Državne sabirnice).

Podatak o tome jesu li dužnici pokrenuli novi posao će ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa zatražiti od ministarstva nadležnog za financije na temelju OIB-a dužnika podatke o tome je li dužnik upisan u Registar poreznih obveznika kao obveznik koji ostvaruje dohodak od samostalne djelatnosti te datum od kad mu ta obveza vrijedi u Registru poreznih obveznika. Isto ministarstvo će pribaviti podatak o tome je li dužnik u razdoblju od tri godine nakon zaključenja postupka u kojem je oslobođen od preostalih obveza u sudskom registru upisan kao osnivač trgovačkog društva.

Podatke o veličini poduzetnika će zatražiti od ministarstva nadležnog za financije na temelju OIB-a, odnosno da li je dužnik mikro, mali, srednji ili veliki poduzetnik, a prikupljanje tih podataka će se osigurati putem državne informacijske infrastrukture (Državne sabirnice).

3. IZMJENE U PRAVILIMA O PREDSTEČAJNOJ NAGODBI

Pravila o predstečajnoj nagodbi su doživjela velike izmjene uslijed usklađenja sa Direktivom o restrukturiranju i nesolventnosti koja nastoji skratiti vrijeme trajanja postupka ali predviđa i uključenost svih strana u postupku što uključuje kako sve dosadašnje stranke tako i radnike ali i dioničare odnosno imatelje poslovnih udjela. Posebno su uređena pravila o zastolu pojedinačnih radnji ovrhe, koja su prisilne pravne prirode te će se rad na postupcima predstečaja morati organizirati na način da se predmetni rokovi poštuju.

---

kategorije vjerovnika ako je to primjenjivo uz pomoć metode uzoraka kojom se osigurava da su uzorci reprezentativni.

²⁹ Dostava će se vršiti na propisanom obrascu.

3.1. Tijela predstečajnog postupka

Tijela predstečajnoga postupka su i nadalje sud i povjerenik, s time da je ukinuta mogućnost da se u predstečajnom postupku ne imenuje povjerenik. Iako su u praksi bili iznimno rijetki slučajevi kada se povjerenik ne imenuje, s obzirom da je propisano da uvijek u slučaju otvaranja predstečajnog postupka dolazi do zastoja radnji ovrhe onda je i sukladno Direktivi o restrukturiranju i nesolventnosti nužno imenovati povjerenika. Jednom imenovani povjerenik obavlja svoju dužnost sve do dana pravomoćnosti plana restrukturiranja,³⁰ dana otvaranja stečajnoga postupka ili dana odluke vjerovnika.

Ovlašti i odgovornosti povjerenika su dodatno proširene pa je pored postojećih obveza naglašeno da je povjerenik dužan pružati pomoć dužniku u izradi plana restrukturiranja ili u pregovorima o tom planu te da je dužan preuzeti djelomično upravljanje nad imovinom ili poslovima dužnika tijekom pregovora, osim u dijelu u kojem dužnik može slobodno raspolagati imovinom te da je dužan podnosi na propisanom obrascu izvješća sudu o tijeku predstečajnoga postupka.³¹

Ovime su obveze i odgovornosti povjerenika znatno proširene jer on više nije samo kontrola onoga što radi dužnik nego je obvezan pomagati mu i izradi plana restrukturiranja ili u pregovorima o tom planu a treba preuzeti i djelomično upravljanje nad imovinom ili poslovima dužnika tijekom pregovora. Ove dodatne obveze su uvrštene sukladno Direktivi o restrukturiranju i nesolventnosti jer je uočeno da naročito mikro i mali poduzetnici nemaju adekvatno znanje da bi mogli sami izraditi predmetni plan a nekada je potrebna i dodatna osoba koja bi sudjelovala u pregovorima. Sukladno ovim novim obvezama povjerenika, sada je propisano da je on u obvezi na propisanim obrascima podnosi izvješća o tijeku predstečajnog postupka.

S obzirom na navedene obveze, bilo bi korisno da se prilikom dodjele predmeta vezanih uz predstečajne nagodbe uzme u obzir trenutna opterećenost pojedinim predstečajnim postupcima, a ne samo opći ponderi o načelnoj opterećenosti pojedinih povjerenika. Sličan problem postoji i u slučaju dodjele predmeta u rad sucima, naime sama Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti propisuje potrebu posebnog stručnog znanja i brzine u radu, no ako pojedini sudac istovremeno dobije u rad veći broj predmeta vezanih uz predstečajne nagodbe, neće biti isto moguće dovršiti u predviđenim rokovima.

---

³⁰ čl. 23. st. 2. SZ (čl. 10. ZID SZ 22)

³¹ čl. 24. SZ (čl. 11. ZID SZ 22)

3.2. Pokretanje predstečajnoga postupka

Prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka je ovlašten podnijeti samo dužnik,³² s time da je naglašeno kako je prijedlog plana restrukturiranja uz prijedlog dužan podnijeti samo ako je taj plan izrađen u trenutku podnošenja prijedloga. Ako plan restrukturiranja nije podnesen uz prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka plan se sudu mora podnijeti najkasnije u roku od 21 dan od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama, odnosno od dana dostave odluke drugostupanjskog suda o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama.³³ Istaknuto je i da pravo podnošenja plana restrukturiranja ima dužnik. Sukladno pravilu da je prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka ovlašten podnijeti samo dužnik dodano je i pravilo da je plan restrukturiranja ovlašten podnijeti samo dužnik.

Dakle, podnositelj prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka je sada dužan uz prijedlog dostaviti samo:

- finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu koji nisu stariji od tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka, s time da se usporedni podaci u finansijskim izvještajima iskazuju sa stanjem na dan godišnjih finansijskih izvještaja prethodne godine, odnosno evidencije koje vode u skladu s poreznim propisima ako je dužnik obveznik poreza na dohodak
- izjavu o broju zaposlenih na zadnji dan u mjesecu koji prethodi danu podnošenja prijedloga
- a prijedlog plana restrukturiranja samo ako je izrađen.

Za očekivati je u praksi da dužnici neće podnijeti prijedloge planova s obzirom da to nisu obvezi, pa će vjerovnici morati sudjelovati u postupku bez znanja na koji način bi dužnik htio da se izvrši restrukturiranje jer je dužniku zadnji rok za podnošenje tog plana 21 dan od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama, odnosno od dana dostave odluke drugostupanjskog suda o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama.

Da ne bi bilo zabune u praksi, posebno je naglašeno i da dužnik ima pravo podnošenja plana restrukturiranja.³⁴

Dodatno je pojašnjeno što prijedlog plana restrukturiranja mora sadržavati³⁵ pa je dodano da mora sadržavati i slijedeće:³⁶

- 1. podatke o identitetu dužnika**
- 2. podatke o identitetu povjerenika, ako se prijedlog plana restrukturiranja podnosi nakon otvaranja predstečajnoga postupka**

---

³² čl. 25. SZ (čl. 12. ZID SZ 22) Dakle, vjerovnik uz suglasnost dužnika više nije ovlašten podnijeti prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka.

³³ čl. 26. SZ (čl. 13. ZID SZ 22)

³⁴ čl. 26.a. SZ (čl. 14. ZID SZ 22)

³⁵ čl. 27. SZ (čl. 15. ZID SZ 22)

³⁶ Izmjene su posebno istaknute u tekstu

- 3. podatke o imovini i vrijednosti imovine dužnika u trenutku podnošenja plana restrukturiranja**
  - 4. opis ekonomске situacije dužnika i položaja radnika te opis razloga i razmjer poteškoća dužnika**
  5. činjenice i okolnosti iz kojih proizlazi postojanje prijeteće nesposobnosti za plaćanje
  6. izračun manjka likvidnih sredstava na dan priloženih finansijskih izvještaja
  7. mjere finansijskoga restrukturiranja **uz vremensku naznaku njihovog trajanja** i izračun njihovih učinaka na manjak likvidnih sredstava
  8. mjere operativnoga restrukturiranja **uz vremensku naznaku njihovog trajanja** i izračun njihovih učinaka na poslovanje **uz posebnu naznaku mogućih općih posljedica u pogledu zapošljavanju, kao što su moguća otpuštanja, rad na kraće vrijeme i slično**
  9. plan poslovanja za razdoblje do kraja tekuće i za dvije sljedeće kalendarske godine uz detaljno obrazloženje razloga za utvrđivanje svake pozicije plana
  10. planiranu bilancu na zadnji dan razdoblja za koje je sastavljen plan poslovanja
  11. analizu svih tražbina prema visini i vrsti (tražbine radnika i prijašnjih dužnikovih radnika, izlučna prava, razlučna prava, tražbine za koje se vodi postupak, neosigurane tražbine i druge tražbine)
  12. ponudu vjerovnicima razvrstanim u skupine odgovarajućom primjenom pravila o razvrstavanju sudionika u stečajnom planu koja sadržava načine, rokove i uvjete namirenja tražbina
  13. najavu **novega** zaduženja u novcu radi **pričremenog novog** financiranja, ako je dužnik takvu mjeru restrukturiranja predvidio
  14. planirani iznos troškova restrukturiranja.
- 15. naznaku kategorija tražbina na koje plan restrukturiranja sukladno zakonu ne utječe**
- 16. način obavještavanja radnika i način obavljanja savjetovanja s njima,**
- 17. obrazloženje u kojem se razjašnjava zašto plan restrukturiranja ima razumne izglede za sprečavanje nesposobnosti dužnika za plaćanje i osiguravanje održivosti poslovanja, uključujući potrebne prepostavke za uspjeh plana.**

Ova izmjena i dopuna je u skladu s Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti pa se uz dosadašnji obvezan sadržaj prijedloga plana restrukturiranja propisuje da prijedlog plana restrukturiranja mora sadržavati i podatke o identitetu dužnika; podatke o identitetu povjerenika, ako se prijedlog plana restrukturiranja podnosi nakon otvaranja predstečajnoga postupka; podatke o imovini i vrijednosti imovine dužnika u trenutku podnošenja plana restrukturiranja, opis ekonomске situacije dužnika i položaja radnika te opis razloga i razmjer poteškoća dužnika, naznaku kategorija tražbina na koje plan restrukturiranja sukladno zakonu ne utječe, način obavještavanja radnika i način obavljanja savjetovanja s njima te obrazloženje u kojem se razjašnjava zašto plan restrukturiranja ima razumne izglede za sprečavanje nesposobnosti dužnika za plaćanje i osiguravanje održivosti poslovanja, uključujući potrebne prepostavke za uspjeh plana. Također je dodano da se u odnosu na mjere finansijskog i operativnog restrukturiranja

navodi naznaka njihova trajanja te se dodaje obveza naznake mogućih općih posljedica u pogledu zapošljavanja, kao što su moguća otpuštanja, rad na kraće vrijeme i slično. Dakle, sada je u prijedlogu plana restrukturiranja moraju navesti i svi ovi podatci kako bi vjerovnici mogli raspolagati svim potrebnim podatcima prije donošenja odluke da li će određeni plan restrukturiranja prihvati ili ne.

Na sadržaj prijedloga plana restrukturiranja utječu i izmjene pravila o razvrstavanju sudionika u stečajnom planu, jer je sada propisano da kao posebnu skupinu treba razlikovati i dioničare, nositelje udjela te nositelje drugih osnivačkih prava ako se stečajnim planom zadire u njihova dioničarska, nositeljska odnosno osnivačka prava. Nadalje je uvedena je i mogućnost da vjerovnici s malim tražbinama mogu biti svrstani u posebnu skupinu te da se mora voditi posebna briga o zaštiti ranjivih vjerovnika poput malih dobavljača.³⁷

Pravila o predujmljivanju troškova postupka,³⁸ postupanju dužnika od podnošenja prijedloga, zabrani privremene mjere i rokovima za odlučivanje o prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka nisu mijenjana. Pravilo o odbacivanju prijedloga za otvaranje postupka je samo nomotehnički usklađeno, pa je istaknuto da će se prijedlog za otvaranje postupka odbaciti ako nije istekao rok od dvije godine od ispunjenja obveza iz prije potvrđenoga plana restrukturiranja.³⁹

3.3. Otvaranje predstečajnoga postupka

Pravila o odlučivanju o otvaranju predstečajnog postupka također nisu mijenjana, osim što je naglašeno da se u rješenju o otvaranju predstečajnog postupka uvijek imenuje povjerenik.⁴⁰ Ostalo je i pravilo da protiv rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka pravo na žalbu ima osoba ovlaštena za zastupanje dužnika po zakonu i dužnik pojedinac, iako nije jasno zašto nema to pravo sam dužnik kada se otvaranjem predstečajnog postupka ne mijenja procesna pozicija uprave dužnika pravne osobe, a ispravljena je ranija greška pa je jasno navedeno da protiv rješenja o odbijanju prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka pravo na žalbu ima podnositelj prijedloga.⁴¹ Pravila o sadržaju rješenja o otvaranju predstečajnog postupka te rokovima za prijavu tražbine, očitovanje o tražbinama i osporavanje tražbina su također ostali nepromijenjeni.

S obzirom na značajna ograničenja u pogledu trajanja prestečajnog postupka ipak nije došlo do promjene rokova za prijavu tražbina vjerovnika, stoga su ti rokovi i nadalje slijedeći:

³⁷ O ovoj izmjeni čl. 308. SZ-a vidi više kasnije u dijelu o stečajnom planu.

³⁸ Kako ovo pravilo da je podnositelj dužan predujmiti troškove predstečajnog postupka u iznosu od 5.000,00 kn nije promijenjeno, postavlja se pitanje na koji način će se podmirivati troškovi, naročito naknada za rad povjerenika koji ima značajno aktivniju ulogu u postupku.

³⁹ čl. 32. SZ (čl. 16. ZID SZ 22)

⁴⁰ čl. 33. st. 2. SZ (čl. 17. ZID SZ 22)

⁴¹ čl. 33. st. 4. SZ (čl. 17. ZID SZ 22)

- za prijavu tražbine vjerovnici imaju rok od 21 dan od dana dostave što znači 8 dana od dana objave na eOglasnoj ploči
- nakon toga Financijska agencija ima rok od 3 dana za objavu Tablice prijavljenih tražbina
- nakon toga dužnik i povjerenik imaju rok od 30 dana za očitovanje o prijavljenim tražbinama a koji rok počinje teći 8 dana od dana objave na eOglasnoj ploči
- potom Financijska agencija ima rok od 3 dana za objavu očitovanje o prijavljenim tražbinama
- nakon toga vjerovnici imaju 15 dana za osporavanje tražbina a koji rok počinje teći 8 dana od dana objave na eOglasnoj ploči
- potom Financijska agencija ima rok od 3 dana za objavu Tablice osporenih tražbina
- po proteku prethodnih rokova za očitovanje, u roku od 8 do 15 dana se mora održati ročište radi ispitivanja tražbina.

Dakle iz prethodno navedenog proizlazi da se ročište radi ispitivanja tražbina može održati nekih cca 110 dana od dana objave rješenja o otvaranju predstečajnog postupka. No, s obzirom na propisane rokove bitno je da se svi sudionici u postupku pridržavaju propisanih rokova, jer se jedino tako može poštivati rok o ukupnom trajanju predstečajnog postupka.

3.4. Utvrđivanje tražbine

Pravila o tome tko su vjerovnici u predstečajnom postupku nisu mijenjana. Sam način prijave tražbine je ostao nepromijenjen s time da je dodano da se prijavi tražbine može priložiti popunjeni obrazac za glasovanje o planu restrukturiranja samo ako je dužnik uz prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka dostavio plan prijedloga restrukturiranja.⁴² Naime, dužnik više nema obvezu dostaviti plan prijedloga restrukturiranja uz sam prijedlog, pa ako tog plana nema, vjerovnici se niti ne mogu izjasniti o njemu.

Nadalje brisana su pravila o prijavi tražbine radnika i prijašnjih radnika dužnika, jer te tražbine se ne prijavljuju u predstečajnom postupku s obzirom da isti postupak na njih ne djeluje.⁴³

No, brisano je pravilo o predmjевi prijave tražbine koje je propisivalo: „Ako vjerovnik nije podnio prijavu tražbine, a tražbina je navedena u prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka, tražbina navedena u prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka smatra se prijavljenom tražbinom.“ Sada taj članak glasi da vjerovnici na koje predstečajni postupak utječe mogu svoje tražbine prema dužniku ostvarivati samo u predstečajnom postupku.⁴⁴ U obrazloženju razloga za promjenu se uopće ne navodi zašto je brisano ranije pravilo o tome da

---

⁴² čl. 36. st. 4. SZ (čl. 18. ZID SZ 22)

⁴³ čl. 37. SZ (čl. 19. ZID SZ 22)

⁴⁴ čl. 39. SZ (čl. 21. ZID SZ 22)

ovi vjerovnici nisu u obvezi prijaviti tražbinu. Ova promjena će vjerojatno dovesti u početku do toga da dio vjerovnika neće prijaviti svoje tražbine, a i sama izmjena nije sustavno provedena jer je Financijska agencija i dalje u obvezu u Tablici prijavljenih tražbina između ostalog navede podatak o tome je li podnesena prijava tražbine zatim podatak o tome je li tražbina navedena u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka. Ova nedosljednost bi mogla dovesti i do različitog tumačenja u praksi jer su u Tablici prijavljenih tražbina sadržane i tražbene koje nisu prijavljene već su navedene u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka. Prema mišljenju autorice činjenica da je eventualno Financijska agencija na temelju dokumenata koje posjeduje uvrstila navedenu tražbinu u Tablicu prijavljenih tražbina a nije navela da je ista tražbina i prijavljena ne može zamijeniti raniju presumpciju o prijavi tražbine. No, moguće je i drugačije tumačenje, pa je za očekivati da će navedena nedosljednost dovesti do sporne situacije u praksi koja će zahtijevati donošenje konkretnе odluke.

Pravila o razlučnim vjerovnicima su značajno promijenjena jer je propisano da plan restrukturiranja ne smije zadirati u pravo razlučnih vjerovnika na namirenje iz predmeta na kojima postoje prava odvojenoga namirenja, ako tim planom nije izrijekom drukčije određeno. Ako je planom restrukturiranja drukčije određeno, za razlučne vjerovnike posebno će se navesti u kojem se dijelu njihova prava smanjuju, na koje vrijeme se odgađa namirenje i koje druge odredbe plana restrukturiranja prema njima djeluju.⁴⁵ Dakle, sada je omogućeno zadiranje u prava razlučnih vjerovnika s time da je propisano da se prava razlučnih vjerovnika mogu ograničiti planom restrukturiranja i bez njihove suglasnosti, no oni ne smiju biti stavljeni u lošiji položaj od onoga u kojem bi bili da plana nema i da je otvoren stečajni postupak. Stoga će sada dužnici moći u planovima zadirati i u prava razlučnih vjerovnika, ali u praksi će sigurno biti rasprave oko utvrđenja da li su razlučni vjerovnici stavljeni u lošiji položaj, naročito s obzirom da je jako teško predvidjeti kolika bi se cijena mogla postići kod unovčenja predmeta razlučnog prava a u tijeku stečajnog postupka kod unovčenja nekretnine razlučni vjerovnik može preuzeti nekretninu po utvrđenoj vrijednosti.

Kako dužnik nije u obvezi uz prijedlog za otvaranje postupka dostaviti prijedlog plana restrukturiranja, sada je propisano da su razlučni vjerovnici dužni nadležnu jedinicu Financijske agencije u roku od 21 dan od dana dostave plana restrukturiranja obavijestiti o svojim pravima, pravnoj osnovi razlučnoga prava i dijelu imovine dužnika na koji se odnosi njihovo razlučno pravo te dati izjavu odriču li se ili ne odriču prava na odvojeno namirenje.⁴⁶ Dakle, sada razlučni vjerovnici koji su istovremeno i stečajni vjerovnici u roku za prijavu tražbine trebaju prijaviti svoju tražbinu, ali o činjenici da su istovremeno i razlučni vjerovnici trebaju dostaviti tek nakon što je dostavljen plan restrukturiranja. U tim rokovima obavijest dostavljaju i osobe koje su samo razlučni vjerovnici. No, ova promjena je uvedena s obzirom da se razlučni vjerovnici ne mogu ni očitovati o planu restrukturiranja i svojem eventualnom sudjelovanju u tom planu sve dok im

⁴⁵ čl. 38. st. 4. SZ (čl. 20. ZID SZ 22)

⁴⁶ čl. 38. st. 1. SZ (čl. 20. ZID SZ 22)

nije dostupan sadržaj tog plana.

Identično pravilo je predviđeno i za izlučne vjerovnike pa je navedeno da su oni nadležnu jedinicu Financijske agencije u roku od 21 dan od dana dostave plana restrukturiranja obavijestiti o svojim pravima, pravnoj osnovi izlučnog prava i dijelu imovine dužnika na koji se odnosi njihovo izlučno pravo.⁴⁷ A pravilo da su razlučni i izlučni vjerovnici dužni su u obavijesti dati izjavu o pristanku ili uskrati pristanka odgode namirenja iz predmeta na koji se odnosi njihovo razlučno pravo, odnosno izdvajanja predmeta na koje se odnosi njihovo izlučno pravo radi provedbe plana restrukturiranja je ostalo neizmijenjeno.

Nadalje nisu mijenjana pravila o naknadama za prijavu tražbine, očitovanju o prijavljenim tražbinama, osporavanju tražbina, tablici prijavljenih tražbina i tablici osporenih tražbina, nadležnosti Financijske agencije, nadzoru nad njezinim radom.

3.4.1. ROČIŠTE RADI ISPITIVANJA TRAŽBINA

Pravila o ročištu radi ispitivanja tražbina su izmijenjene na način da je jasno određeno da sud rukovodi ispitnim ročištem,⁴⁸ čime je pojašnjena uloga suda. I nadalje na tom ročištu sudjeluju povjerenik, dužnik i vjerovnici koji su prijavili tražbine a tražbine koje je osporio dužnik, povjerenik ili vjerovnik se moraju raspraviti, s tim da se na ročištu izjavljeno osporavanje može se otkloniti. I nadalje je ostalo pravilo da se prijavljene tražbine smatraju utvrđenim ako ih nije osporio dužnik, povjerenik ili vjerovnik.

Pravila o upućivanju na pokretanje postupka su dopunjena na način da je propisano da će se u slučaju kada za tražbinu postoji ovršna isprava na parnicu uputiti osporavatelj da dokaže osnovanost osporavanja. Nadalje je istaknuto da će u slučaju ako je vjerovnik osporio tražbinu koju su prznali dužnik i povjerenik, sud osporavatelja uputiti na parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine s time da osporavatelj u takvom postupku nastupa u ime i za račun dužnika ali na svoj trošak. Dakle dodano je da osporavatelj predmetnu parnicu vodi na svoj trošak, jer bi u protivnom osporavatelj mogao dužniku nametnuti dodatne troškove koje on nije prouzročio.⁴⁹

3.4.2. RJEŠENJE O UTVRĐENIM I OSPORENIM TRAŽBINAMA

Pravila o tablici ispitanih tražbina i tablici razlučnih prava nisu promijenjena, dok su pravila o rješenju o utvrđenim i osporenim tražbinama dopunjena na način da se razrađuje način na koji se može zahtijevati utvrđenje tražbine u postupku. Tako je sada propisano da se u parnici radi osporavanja tražbine može

⁴⁷ čl. 38. st. 2. SZ (čl. 20. ZID SZ 22)

⁴⁸ čl. 46. SZ (čl. 22. ZID SZ 22)

⁴⁹ čl. 48. SZ (čl. 24. ZID SZ 22)

zahtijevati utvrđenje tražbine samo na temelju osnove i u iznosu kako je naznačeno u prijavi ili na ispitnom ročištu. Ova promjena je bila potrebna jer su se svi sudionici očitovali o tražbini kako je ona prijavljena te su istu osporili, stoga se u postupku radi osporavanja tražbine može raspravljati samo o toj tražbini o kojoj su se svi mogli očitovati.⁵⁰

Uz zahtjev na utvrđenje osnovanosti osporene tražbine za koju ne postoji ovršna isprava, vjerovnik može zahtijevati namirenje tražbine u opsegu koji je određen potvrđenim planom restrukturiranja, ako se parnica pokreće nakon potvrde plana restrukturiranja. Ova izmjena je sukladna načelu ekonomičnosti postupka jer nakon što je potvrđen plan restrukturiranja vjerovnik zna koliki mu iznos točno dužnik duguje ako uspije dokazati osnovanost svoje tražbine.

Nadalje je uvedeno pravilo za slučaj kada osporena tražbina za koju postoji ovršna isprava, onda se u parnici može zahtijevati utvrđivanje osnovanosti osporavanja na temelju ovršne isprave koja je predmet prijave tražbine i u iznosu kako je naznačeno u prijavi ili na ispitnom ročištu. Ako osporavatelj ne uspije u parnici, vjerovnik osporene tražbine može na temelju ovršne isprave koja je bila predmet osporavanja zahtijevati ovrhu u opsegu određenom potvrđenim planom restrukturiranja.

U slučaju ako se parnica pokreće nakon obustave predstečajnog postupka vjerovnik može zahtijevati ispunjenje tražbine u cijelosti. Pored toga je propisano da će se u predstečajnom postupku na odgovarajući način primjenjivati pravilo o povjeravanju rješavanja spora pred izbranim sudom iz čl. 268. SZ-a.

Ostala pravila o Rješenju o utvrđenim i osporenim tražbinama nisu mijenjana, ali sud prvog stupnja mora voditi računa o hitnosti postupka te isto rješenje donijeti u najkraćem mogućem roku nakon održanog ročišta radi utvrđivanja tražbina. Također s obzirom na nove propisane rokove, žalbe protiv tog rješenja se odmah moraju dostaviti sudu drugog stupnja odnosno najkasnije u roku od tri dana od dana primitka žalbe, a sud drugog stupnja ima rok od osam dana za donošenje odluke o žalbi.⁵¹

3.5. Raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja

Kao što je već navedeno ako prijedlog plana restrukturiranja ne obuhvaća sve utvrđene i osporene tražbine, dužnik je dužan najkasnije u roku od 21 dan od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama odnosno od dana dostave odluke drugostupanjskog suda o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama dostaviti sudu plan restrukturiranja kojim su obuhvaćene sve utvrđene i osporene tražbine.⁵² Dakle, sada je jasno istaknuto da prijedlog plana restrukturiranja mora obuhvaćati sve kako utvrđene tako i osporene

⁵⁰ čl. 50. SZ (čl. 25. ZID SZ 22)

⁵¹ Čl. 51. SZ-a

⁵² čl. 52. SZ (čl. 26. ZID SZ 22)

tražbine. U biti, s obzirom da je teško za očekivati da je dužnik dostavio prijedlog plana restrukturiranja prije pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama, za očekivati je da će u pravilu dužnici dostavljati prijedloge planova restrukturiranja najkasnije u roku od 21 dan od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama odnosno od dana dostave odluke drugostupanjskog suda o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama.

No, ako bi potpuni plan restrukturiranja bio dostavljen sudu prije donošenja rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama, onda će ga sud objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u roku od tri dana od dana primitka. Ako dužnik ne dostavi plan restrukturiranja u propisanim rokovima, sud će obustaviti postupak.

Pravila o prethodnoj suglasnosti za pretvaranje tražbine kreditne institucije u temeljni kapital i prethodnoj suglasnosti za tražbine Republike Hrvatske nisu mijenjana, dok je u pravilu za ročište za glasovanje o planu restrukturiranja dodano pojašnjenje da je riječ o ročištu za raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja.⁵³

No, ostalo je pravilo da se ročište mora održati najkasnije 30 dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama. Sada će provedba te odredbe postati gotovo nemoguća jer dužnik mora u roku od 21 dan od dana pravomoćnosti tog rješenja dostaviti prijedlog plana restrukturiranja kojeg sud objavljuje u roku 3 dana na e-Oglasnoj ploči. Ali, nova su pravila o obavijesti razlučnih⁵⁴ i izlučnih vjerovnika koja propisuju da razlučni i izlučni vjerovnici imaju rok za obavijesti o svojim pravima od 21 dan od dostave plana restrukturiranja, stoga bi ovaj rok izlučnim i razlučnim vjerovnicima mogao isteći nakon roka u kojem se mora održati ročište za raspravljanje i glasovanje o planu. S obzirom na ova neusklađena pravila, ako iz sve dokumentacije u spisu sigurno proizlazi da dužnik nema izlučnih i razlučnih vjerovnika onda može zakazati ročište radi raspravljanja i glasovanja o planu u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama. No, u slučaju kada nema podataka o izlučnim i razlučnim vjerovnicima ili kada zna da ti vjerovnici postoje onda bi se ročište moglo zakazati nakon primitka prijedloga plana restrukturiranja s tim da se vodi računa o proteku rokova za obavijesti razlučnih i izlučnih vjerovnika.⁵⁵

---

⁵³ čl. 55. SZ (čl. 27. ZID SZ 22)

⁵⁴ No, rok za prijavu tražbine je i nadalje jednak kao i za ostale vjerovnike, ali u ovom roku se izjašnjava razlučnom pravu.

⁵⁵ Očigledno se u ovom slučaju neće moći poštivati svi rokovi, stoga bi bilo bolje da je propisan jasan rok za zakazivanje ročišta za raspravu i glasovanje o planu od dana dostavljanja plana jer se svim vjerovnicima mora ostaviti racionalno vrijeme za proučavanje plana i odluku o tome da li će glasovati za plan ili ne. Izgleda da u ovom dijelu nije došlo do kvalitetne implementacije Direktive, ali isto je moguće i kroz praksu ispraviti na način da se poštuje činjenica da je institut predstecaja dostupan poštenom poduzetniku te da je potrebno osigurati osnovna prava vjerovnika.

S obzirom na izrazitu važnost poštivanja rokova, ponavljamo ranije istaknuto utvrđene da se ročište radi ispitivanja tražbina može održati nekih cca 110 dana od dana objave rješenja o otvaranju predstečajnog postupka. Nakon održanog ročišta su nam važni slijedeći rokovi:

- donošenje rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama
- pravomoćnost rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama koje nastupa u roku 8 dana po proteku roka za dostavu (8 dana) ako nije bila izjavljena žalba. Ako je izjavljena žalba, preslika spisa se u roku 3 dana od primitka žalbe dostavlja Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske koji mora donijeti odluku u roku 8 dana od dana dostave te se odluka dostavlja sudu prvog stupnja koji ju objavljuje na eOglasnoj ploči.
- u roku od 8 dana od pravomoćnosti prvostupanske odluke odnosno objave odluke suda drugog stupnja započinje teći rok od 21 dan dužniku da dostavi plan restrukturiranja.
- u roku od 8 dana od dana objave plana restrukturiranja započinje teći rok od 21 dana za dostavu očitovanja razlučnih i izlučnih vjerovnika .
- po proteku svih gore rokova može se održati ročište radi raspravljanja i glasovanja o planu restrukturiranja.

Slijedom navedenog, u idealnom slučaju postupak nakon ročišta radi ispitivanja tražbina traje cca 85 dana, odnosno od otvaranja postupka 195 dana prije ročišta radi raspravljanja i glasovanja o planu restrukturiranja.

3.5.1. GLASOVANJE O PLANU

Pravila o pravu glasa i popisu prava glasa nisu mijenjana, ali značajno su promijenjena pravila o glasovanju. Ostalo je pravilo da vjerovnici glasuju pisanim putem na propisanom obrascu za glasovanje te da taj obrazac za glasovanje mora biti dostavljen суду најkasnije do početka ročišta za glasovanje te ga mora potpisati i ovjeriti ovlaštena osoba a ako je vjerovnik pravna osoba, uz obrazac mora biti priložen dokaz da ga je potpisala ovlaštena osoba.

No, ako vjerovnici do početka ročišta za glasovanje ne dostave obrazac za glasovanje ili dostave obrazac iz kojeg se ne može nedvojbeno utvrditi kako su glasovali, smatrat će se da su glasovali za plan⁵⁶ restrukturiranja. Dakle, sada će se smatrati za vjerovnika koji nije uopće glasovao da je glasovao za plan restrukturiranja. Ovo pravilo je uvedeno sa ciljem da se potakne restrukturiranje. No brisano je pravilo da vjerovnici nazočni na ročištu glasuju na propisanom obrascu dok je ostalo pravilo da će sud o provedenom glasovanju sastaviti poseban zapisnik kojeg potpisuju dužnik i povjerenik. Stoga se sada može odlučiti o načinu glasovanja na ročištu odnosno da li će se ipak koristiti neki obrasci ili će vjerovnici dati svoj glas usmeno.

---

⁵⁶ čl. 58. st. 1. SZ (čl. 28. ZID SZ 22)

Pravilo o potrebnim većinama je dopunjeno na način da je propisano da svaka skupina vjerovnika s pravom glasa odvojeno glasuje o planu restrukturiranja.⁵⁷ No rečenica: „Pravila o razvrstavanju sudionika u stečajnom planu na odgovarajući način se primjenjuju na razvrstavanje vjerovnika u predstečajnom postupku.“ je izmijenjena na način da su riječi „stečajnom planu“ zamijenjene sa riječima: „planu restrukturiranja“ te je u Obrazloženju razloga za promjenu navedeno: „ispravlja se omaška „stečajni plan.““ No, predmetna odredba nije bila omaška jer se sudionici u predstečajnom postupku razvrstanim u skupine odgovarajućom primjenom pravila o razvrstavanju sudionika u stečajnom planu, a što je ostalo propisano i nakon ove novele.⁵⁸ Pored toga, ne postoje posebna pravila o razvrstavanju vjerovnika u predstečajnom postupku stoga iako je ovo propust zakonodavca, nije za očekivati da će izazvati veće probleme u praksi.

Dodatno je u pogledu pravila o potrebnim većinama kod glasovanja propisano da se svim vjerovnicima iste skupine osiguravaju ista prava te se oni namiruju razmjerno njihovoj tražbini.

Pravilo o tome kada se smatra da su vjerovnici prihvatali plan je promijenjeno te je propisano da će se smatrati da su vjerovnici prihvatali plan restrukturiranja ako je u svakoj skupini većina vjerovnika glasovala za plan i zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali za plan dvostruko prelazi zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv plana. Dakle, sada je jasno i nedvojbeno priposlano da mora postojati dvostruka većina i to tako da u svakoj skupini većina pojedinačnih vjerovnika mora glasovati za plan i zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali za plan mora dvostruko prelaziti zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv plana. Vjerovnici koji imaju neko zajedničko pravo ili čija su prava do nastanka predstečajnoga razloga činila jedinstveno pravo računaju se pri glasovanju kao jedan vjerovnik. Na odgovarajući način postupit će se i s nositeljima razlučnih prava ili prava plodouživanja.

Pravilo o odgodi ročišta za glasovanje nije mijenjano osim što je u naslovu članka naglašeno da se radi o odgodi ročišta za glasovanje.

Da bi se ipak omogućilo usvajanje plana restrukturiranja uvedeno je pravilo o većinskoj odluci skupina vjerovnika.⁵⁹ Prema tom pravilu ako u određenoj skupini vjerovnika nije postignuta potrebna većina, a sve ostale pretpostavke za potvrdu plana restrukturiranja su ispunjene, na prijedlog dužnika ili uz njegovu suglasnost, smarat će se da je ta skupina prihvatala plan i sud će potvrditi plan restrukturiranja ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. vjerovnici te skupine planom restrukturiranja nisu stavljeni u lošiji položaj od onoga u kojem bi bili da plana restrukturiranja nema,
2. vjerovnici te skupine primjereno sudjeluju u gospodarskim koristima koje bi sudionicima trebale pripasti na temelju plana restrukturiranja, Smarat će se da primjereno sudjelovanje vjerovnika skupine u gospodarskim koristima, ako prema

⁵⁷ čl. 59. SZ (čl. 29. ZID SZ 22)

⁵⁸ Prije novele to je bio čl. 27. st. 1. t. 8. SZ-a, a nakon ZID SZ čl. 27. st. 1. t. 12. SZ-a

⁵⁹ čl. 59.a SZ (čl. 30. ZID SZ 22)

planu restrukturiranja nijedan vjerovnik neće primiti imovinsku korist, koja prelazi iznos njegove tražbine potom ako su vjerovnici skupine koja je odbila prihvatiti plan stavljeni barem u isti položaj kao i druge skupine vjerovnika s tražbinama koje bi u slučaju otvaranja stečajnog postupka bile istog isplatnog reda potom ako su vjerovnici skupine koja je odbila prihvatiti plan stavljeni u bolji položaj od vjerovnika drugih skupina s tražbinama koje bi u slučaju otvaranja stečajnog postupka bile nižeg isplatnog reda i ako dužnik ili osoba koja u njemu ima udjel neće primiti imovinsku korist.

3. većina skupina vjerovnika je prihvatile plan restrukturiranja s potrebnom većinom, s time što najmanje jedna od skupina vjerovnika koja je prihvatile plan ne smije biti skupina vjerovnika koji su nositelji udjela ili skupina vjerovnika s tražbinama nižih isplatnih redova.⁶⁰

Kako je ova odredba tek donesena još se ne može procijeniti njezin doseg odnosno da li će u praksi biti primjenjiva te u koliko slučajeva će se ispuniti svi uvjeti za primjenu ovog pravila. No, uočava se da bi pretpostavka o primjerenom sudjelovanju vjerovnika skupine u gospodarskim koristima u relativno rijetkom slučaju ispunila u dijelu: „vjerovnici skupine koja je odbila prihvatiti plan stavljeni su barem u isti položaj kao i druge skupine vjerovnika s tražbinama koje bi u slučaju otvaranja stečajnog postupka bile istog isplatnog reda.“ Naime, kako je u stečajnom postupku većina vjerovnika sa svojim tražbinama svrstana u drugi viši isplatni red, u većini dosadašnjih predstečajnih nagodbi su ti vjerovnici bili svrstani u različite skupine koje su imale i različita pravila namirenja.

Pravila o odgodi ročišta su i dalje ostala na snazi s time da je samo naglašeno da se odgađa ročište za raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja.⁶¹

3.5.2. POTVRDA PLANA RESTRUKTURIRANJA

Pravilo o potvrdi predstečajnog sporazuma je u potpunosti promijenjeno te su uvedena nova pravila o odlučivanju o potvrdi plana restrukturiranja⁶² koja propisuju da će sud, a nakon što vjerovnici prihvate plan restrukturiranja i svoj pristanak na njega da dužnik, odlučiti o tome hoće li plan restrukturiranja potvrditi. Dakle nakon što su vjerovnici glasovanjem prihvatili plan restrukturiranja i dužnik je na to pristao sud prvo odlučuje o tome hoće li taj plan prihvatiti ili ne.

U zakonu se razlikuju situacije kada sud po službenoj dužnosti ukraćuje potvrdu planu restrukturiranja od slučajeva kada to odlučuje po prijedlog vjerovnika, dužnika, dioničara, nositelja udjela te nositelja drugih osnivačkih prava pravnih

⁶⁰ U Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti se ovo navodi kao „test najboljeg interesa vjerovnika“ što znači test koji je zadovoljen ako nijedan nesuglasni vjerovnik na temelju plana restrukturiranja ne bi bio u nepovoljnijem položaju nego što bi to taj vjerovnik bio ako bi se u skladu s nacionalnim pravom primijenilo uobičajeno rangiranje likvidacijskih prioriteta, u slučaju likvidacije, bilo da je u pitanju djelomična likvidacija ili prodaja kao društva koje trajno posluje, ili u slučaju sljedećega najboljeg alternativnog scenarija ako plan restrukturiranja ne bi bio potvrđen.

⁶¹ čl. 60. SZ (čl. 31. ZID SZ 22)

⁶² čl. 61. SZ (čl. 32. ZID SZ 22)

osoba. Ova nova pravila su također uvedena sukladno Direktivi o restrukturiranju i nesolventnosti.

Kao prvo je istaknuto da se pravila SZ-a o pristanku dužnika na stečajni plan odgovarajuće primjenjuju na pristanak dužnika na plan restrukturiranja. Stoga će se smatrati da je dužnik dao svoj pristanak na plan ako mu ne prigovori najkasnije na ročištu za glasovanje pismeno ili usmeno na zapisnik. Sud taj prigovor neće uzeti u obzir ako dužnik planom nije u težem položaju od onoga u kojem bi bio da plana nema te ako niti jedan vjerovnik ne dobiva gospodarsku korist koja prelazi puni iznos njegove tražbine. Ova se pravila na odgovarajući način primjenjuju na dioničare, nositelje udjela te nositelje drugih osnivačkih prava pravnih osoba. No, kako po pravilima iz SZ-a sada samo dužnik može podnijeti plan restrukturiranja, bilo bi logično da se već sama činjenica podnošenja plana od strane dužnika smatra njegovim pristankom na taj plan restrukturiranja.

Kao što je spomenuto postoje dvije različite grupe razloga zbog kojih će sud uskratiti potvrdu plana restrukturiranja. U prvoj grupi razloga su oni na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa će onda do te uskrate potvrde plana restrukturiranja po službenoj dužnosti doći:

- ako je dužnik sposoban za plaćanje i ne postoji prijeteća nesposobnost za plaćanje njegovih obveza
- ako su bitno povrijeđena pravila o sadržaju plana restrukturiranja i postupanja tijekom njegove izrade i donošenja, kao i o prihvatu od vjerovnika i o pristanku dužnika, osim ako se nedostatak može otkloniti u kratkom roku koji će odrediti sud
- ako je prihvat plana restrukturiranja postignut na nedopušten način, osobito stavljanjem u povoljniji položaj pojedinih vjerovnika
- ako planom restrukturiranja nije određeno namirenje iznosa koji bi vjerovnici dobili da njihova tražbina nije osporena
- ako je planom restrukturiranja predloženo pretvaranje tražbine jednog ili više vjerovnika u temeljni kapital dužnika, a članovi dužnika nisu u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima donijeli odluku kojom se to dopušta
- ako se planom restrukturiranja u svrhu njegovog ostvarenja predviđa novo financiranje koje neopravdano oštećuje interes vjerovnika ili
- ako očito ne postoje razumnii izgledi da bi plan restrukturiranja mogao sprječiti nastanak nesposobnosti plaćanja ili osigurati održivost poslovanja.

Dakle na prethodno navedene slučajeve sud mora paziti po službenoj dužnosti, iako će neke od tih uvjeta teško sud moći sam utvrditi. Naime postavlja se pitanje kako će sud sam utvrditi da se planom restrukturiranja u svrhu njegovog ostvarenja predviđa novo financiranje koje neopravdano oštećuje interes vjerovnika ili da očito ne postoje razumnii izgledi da bi plan restrukturiranja mogao sprječiti nastanak nesposobnosti plaćanja ili osigurati održivost poslovanja.

No neke od tih razloga je relativno lako utvrditi naročito one koji se tiču povrede pravila o sadržaju i postupanja tijekom njegove izrade i donošenja, kao i o

prihvatu od vjerovnika i o pristanku dužnika, potom ako nije određeno namirenje iznosa koji bi vjerovnici dobili da njihova tražbina nije osporena te ako je planom restrukturiranja predloženo pretvaranje tražbine jednog ili više vjerovnika u temeljni kapital dužnika, a članovi dužnika nisu u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima donijeli odluku kojom se to dopušta.

Što se tiče razloga za uskratu potvrde plan restrukturiranja po službenoj dužnosti a koji navodi da će se uskratiti potvrda ako je prihvat plana restrukturiranja postignut na nedopušten način, osobito stavljanjem u povoljniji položaj pojedinih vjerovnika bi mogao spriječiti slučajevе kada su planove izglasale povezane osobe ili kada su neke osobe sa velikim iznosom tražbine stavljene u izrazito povoljniji položaj. No, s obzirom na sve moguće situacije u praksi upitno je koliko će sud moći po službenoj dužnosti, a bez da je netko od vjerovnika upozorio na te činjenice, uočiti nedopušteno ponašanje dužnika sa određenim vjerovnicima.

U drugoj su grupi razlozi za uskratu potvrde plana restrukturiranja na koje sud pazi samo na prijedlog vjerovnika, dužnika, dioničara, nositelja udjela te nositelja drugih osnivačkih prava pravnih osoba i to ako je podnositelj prijedloga:

- planu restrukturiranja prigovorio najkasnije na ročištu za raspravljanje i glasovanje pismeno ili usmeno na zapisnik i
- planom restrukturiranja stavljen u lošiji položaj od onoga u kojem bi bio da plana nema. Ovaj prijedlog je dopušten je samo ako podnositelj prijedloga učini vjerojatnim da je planom restrukturiranja stavljen u lošiji položaj, a radi utvrđenja je li sudionik plana restrukturiranja stavljen u lošiji položaj od onoga u kojem bi bio da plana nema, sud može izvesti dokaz vještačenjem na trošak sudionika plana restrukturiranja koji tvrdi da je planom stavljen u lošiji položaj.

Dakle, da bi osoba mogla staviti ovaj prijedlog ona prvo mora prigovoriti planu restrukturiranja na ročištu za raspravljanje i glasovanje te nakon toga dokazati da je stavljen u lošiji položaj od onoga u kojem bi bio da plana nema. Ove situacije neće biti lako dokazati u praksi, naročito procjenu u kojoj bi situaciji bio da plana nema odnosno vjerojatno koliko bi se namirio u stečajnom postupku. Iz ovoga bi se mogao izvesti zaključak da će u nepovoljnijem položaju za predstečajni postupak biti oni dužnici koji imaju imovinu veće vrijednosti koja nije opterećena razlučnim pravima. Naime, u tim slučajevima vjerovnici mogu očekivati da će u stečajnom postupku njihova tražbina biti u cijelosti podmirena, pa bi prihvaćanjem plana restrukturiranja u kojem je npr. predviđen otpis tražbine u iznosu od 30 posto stvarno bili prihvaćanjem plana restrukturiranja stavljeni u lošiji položaj. No, ako dužnik nema imovine ili je ona opterećena razlučnim pravom pa je mala vjerojatnost da će se vjerovnici namiriti u stečajnom postupku, onda za takve dužnike ne postoje razlozi za uskratu potvrde plana restrukturiranja.

Ako sud utvrdi da postoji koji od razloga za uskratu potvrde plana restrukturiranja onda će rješenjem uskratiti tu potvrdu i obustaviti predstečajni postupak.⁶³ No,

---

⁶³ čl. 61.a SZ (čl. 33. ZID SZ 22)

ako su ispunjene pretpostavke za potvrdu plana restrukturiranja, sud će rješenjem potvrditi plan restrukturiranja. Rješenje suda o uskrati ili potvrdi se objavljuje na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova a u tom se rješenju određuje i da se uskrata potvrde plana restrukturiranja i obustava predstečajnog postupka odnosno potvrda plana restrukturiranja upiše u registre, javne knjige, upisnike i očevidnike u kojima je dužnik upisan kao nositelj nekoga prava.

Protiv rješenja kojim se plan restrukturiranja potvrđuje ili se potvrda plana restrukturiranja uskraćuje sudionici plana restrukturiranja imaju pravo na žalbu.⁶⁴ No, žalba protiv rješenja kojim se plan restrukturiranja potvrđuje dozvoljena je samo ako je podnositelj žalbe prigovorio planu u postupku glasanja o njemu, glasao protiv plana i učinio vjerljativim da je planom stavljen u lošiji položaj od onoga u kojem bi bio da plana nema i da se primijene isplatni redovi kao u stečajnom postupku. Dakle, da bi uopće vjerovnik imao pravo žalbe protiv rješenja o potvrdi plana restrukturiranja on mora dokazati tri uvjeta dakle da je prigovorio planu i glasovao protiv njega ALI i da je učinio vjerljativim da je planom stavljen u lošiji položaj od onoga u kojem bi bio da plana nema i da se primijene isplatni redovi kao u stečajnom postupku. U ovom slučaju zakonodavac nije predviđao mogućnost da će se provoditi vještačenje, ali kako su po pravilima o razvrstavanju vjerovnika u stečajnom postupku gotovo svi vjerovnici u drugom višem isplatnom redu,⁶⁵ dužnici prilikom razvrstavanja vjerovnika u skupine moraju voditi računa o ravnomjernim pravilima namirenja vjerovnika iz različitih skupina. Naime, ako o tome ne vode računa vjerovnicima će biti lako dokazati da su stavljeni u lošiji položaj.⁶⁶

Žalba protiv rješenja kojim se plan restrukturiranja potvrđuje ne odgađa provedbu tog plana, ali sud može na prijedlog podnositelja žalbe odgoditi provedbu plana restrukturiranja ili njegovih dijelova, ako je to potrebno da bi se otklonilo nastupanje teške i nepopravljive štete za žalitelja koja bi nadišla prednosti neodgovarajuće provedbe plana.

Nakon što je rješenje suda o planu restrukturiranja postalo pravomoćno, isto će sud dostaviti bez odgode Financijskoj agenciji.

3.5.3. UČINCI POTVRĐENOGA PLANA RESTRUKTURIRANJA I NADZOR NAD NJEGOVIM ISPUNJENJEM

Potvrđeni plan restrukturiranja ima pravni učinak prema svim njegovim sudionicima.⁶⁷ Tražbina vjerovnika koji svoju tražbinu nije prijavio u predstečajni postupak, premda je uredno bio obaviješten o njegovom otvaranju, može se namiriti samo na način, u rokovima i pod uvjetima koje predviđa plan

⁶⁴ čl. 61.b SZ (čl. 33. ZID SZ 22)

⁶⁵ Na tražbine prvog višeg isplatnog reda predstečajni postupak ne utječe.

⁶⁶ To je npr. u slučaju kada je predviđeno da će se jednoj skupini vjerovnika otpisati tražbina u iznosu od 60% a drugoj će se samo otpisati kamate.

⁶⁷ čl. 62. SZ (čl. 34. ZID SZ 22)

restrukturiranja za tražbine skupine vjerovnika kojoj bi dotični vjerovnik pripadao da je prijavio tražbinu. Ovo je novo pravilo koje je istaknulo da uredno obaviješteni vjerovnik može namiriti svoju tražbinu samo na način, u rokovima i pod uvjetima koje predviđa plan restrukturiranja za tražbine skupine vjerovnika kojoj bi on pripadao da je prijavio tražbinu. Zakonodavac u Obrazloženju razloga za donošenje ove izmjene nije dao razloge zbog kojih je uvedena ova izmjena. No, postavlja se pitanje da li ova izmjena znači da i vjerovnici koji nisu prijavili svoje tražbine mogu iste namiriti na isti način kao i oni vjerovnici koji su prijavili svoje tražbine. Iako bi se tako moglo zaključiti iz ove odredbe, i nadalje je ostalo pravilo da se parnični postupci mogu voditi samo u odnosu na one tražbine koje su osporene u tijeku predstečajnog postupka a i pravila o postupanju Financijske agencije sa osnovama za plaćanje nakon prihvaćanja plana restrukturiranja sprječavaju provedbu osnove za plaćanje za tražbine koje su nastale prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe. Pored toga postoji i kolizija sa odredbom čl. 39. SZ-a koja ističe da vjerovnici mogu tražbine ostvarivati samo u predstečajnom postupku.

Dužnik kojem su na temelju potvrđenoga plana restrukturiranja otpisane obveze po osnovi kojih je ostvario dobit, dužan je tako nastalu dobit zadržati do isteka roka za ispunjenje svih obveza koje proizlaze iz plana restrukturiranja. Vjerovniku koji u skladu s potvrđenim planom restrukturiranja otpisuje tražbinu od dužnika iznos otpisane tražbine utvrđuje se kao porezno priznati rashod, a pravila o učincima potvrđenoga stečajnog plana i nadzoru nad njegovim ispunjenjem se i nadalje primjenjuju se na odgovarajući način na potvrđeni plan restrukturiranja.

3.5.4. PRIVREMENO I NOVO FINANCIRANJE

Djelomično su izmijenjena i pravila o preuzimanju zaduženja u novcu, te su sada propisana pravila kako za privremeno tako i za novo financiranje.⁶⁸ U pogledu privremenog financiranja je propisano da dužnik može uz suglasnost vjerovnika koji zajedno imaju više od dvije trećine pravomoćno utvrđenih tražbina preuzeti novo zaduženje u novcu od postojećeg ili novog vjerovnika radi privremenog financiranja koje je opravdano i hitno potrebno da bi se osigurao kontinuitet poslovanja i uvećala vrijednost imovine tijekom predstečajnoga postupka. Dakle privremeno financiranje je moguće tek nakon što su pravomoćno utvrđene tražbine vjerovnika i pod uvjetom da na to svoju suglasnost daju vjerovnici koji zajedno imaju više od dvije trećine pravomoćno utvrđenih tražbina. Suglasnost se daje u pisanom obliku najkasnije na ročištu za glasovanje o planu restrukturiranja.

Nakon što dužnik dostavi suglasnost vjerovnika sud će u roku od tri dana ispitati je li suglasnost dao potreban broj vjerovnika i je li zaduženje za privremeno financiranje opravdano i hitno potrebno da bi se osigurao kontinuitet poslovanja i uvećala vrijednost imovine tijekom predstečajnoga postupka. Ako novo zaduženje

---

⁶⁸ čl. 62.a SZ (čl. 35. ZID SZ 22)

radi privremenog financiranja ispunjava pretpostavke, sud će svojim rješenjem utvrditi iznose i uvjete zaduženja te rokove u kojima će se namirivati tražbine iz tog zaduženja. To rješenje će sud bez odgode objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova, a protiv njega nije dopuštena posebna žalba.

Pored ovog privremenog financiranja, koje nastaje u tijeku postupka prije usvajanja plana restrukturiranja, propisana su i pravila za novo financiranje. Naime, dužnik može u planu restrukturiranja predvidjeti novo financiranje od strane postojećeg ili novog vjerovnika, a koje je potrebno za provedbu plana restrukturiranja te neopravdano ne ošteće interese vjerovnika, pri čemu je taj vjerovnik kao sudionik uključen u plan restrukturiranja. Dakle, pristanak vjerovnika za novo financiranje je uključeno u plan restrukturiranja pa vjerovnici koji daju svoj glas za prihvaćanje plana restrukturiranja daju pristanak i na novo financiranje, stoga u pogledu tog novog financiranja sud ne donosi posebne odluke već je ta odluka sadržana u rješenju o prihvaćanju ili uskrati prihvaćanju plana restrukturiranja.

Ako se naknadno nad dužnikom otvoriti stečajni postupak, tražbine vjerovnika s osnova privremenog financiranja i tražbine vjerovnika s osnova novog financiranja namirit će prije ostalih stečajnih vjerovnika, osim vjerovnika prvoga višega isplatnog reda. Dakle, ovime je u isplatne redove uvrštena nova kategorija vjerovnika i to između prvog i drugog višeg isplatnog reda, jer će se u slučaju stečaja prvo namirivati vjerovnici prvog višeg isplatnog reda potom vjerovnici s osnova privremenog i novog financiranja pa potom vjerovnici drugog višeg isplatnog reda. Praktičan problem bi mogao nastati zbog toga što se ove tražbine ne utvrđuju u tijeku stečajnog postupka, ali bi na ispitnim ročištima i u izvještajima stečajnog upravitelja navesti postojanje i iznose ovih vrsta tražbina jer su to bitne informacije za stečajne vjerovnike.

Ako se naknadno nad dužnikom otvoriti stečajni postupak privremeno financiranje i novo financiranje ne mogu se pobijati i davatelji takvih financiranja ne podliježu odgovornosti s obrazloženjem da ona šteti sveukupnosti vjerovnika, osim ako se utvrdi da bi bio riječ o povredi načela savjesnosti i poštena, sukobu interesa davatelja osiguranja ili kaznenom dijelu. Dakle, ove su tražbine zaštićenije od ostalih osim ako se dokažu ove povrede načela savjesnosti i poštena, sukob interesa davatelja osiguranja ili kazneno djelo.⁶⁹

3.5.5. ZAŠTITA DRUGIH TRANSAKCIJA POVEZANIH SA RESTRUKTURIRANJEM

Nova su i pravila o zaštiti drugih transakcija povezanih s restrukturiranjem a koja su uvedena u skladu s Direktivom o restrukturiranju i nesolventnosti.⁷⁰ Ta pravila propisuju da se transakcije koje su opravdane i hitno potrebne za pregovore o planu restrukturiranja ne mogu pobijati, ako se naknadno nad dužnikom otvoriti stečajni postupak, osim ako bi bila riječ o prijevari, povredi načela savjesnosti i

⁶⁹ No, u praksi je teško za očekivati da će se sa uspjehom ove situacije dokazati.

⁷⁰ čl. 62.b SZ (čl. 36. ZID SZ 22)

poštenja te sukobu interesa protivne strane. Te transakcije se odnose, primjerice, na:

1. plaćanje naknada i troškova vezane za pregovore, prihvat ili potvrdu plana restrukturiranja,
2. plaćanje naknada i troškova za uzimanje stručnog savjetovanja usko povezanog s restrukturiranjem,
3. isplatu plaća radnicima za već obavljeni posao,
4. sva ostala plaćanja i izdatke nastale u redovnom tijeku poslovanja.

Nadalje, ako se naknadno nad dužnikom otvori stečajni postupak, transakcije koje su opravdane i hitno potrebne za provedbu plana restrukturiranja i koje se u skladu s planom restrukturiranja kojeg je sud potvrdio provode, ne mogu se pobijati s obrazloženjem da one štete materijalnim pravima vjerovnika, osim ako bi bila riječ o kaznenom djelu, povredi načela savjesnosti i poštenja te sukobu interesa protivne strane.

Dakle, ovime je propisano da se tražbine koje su nastale u tijeku postupka restrukturiranja ne mogu pobijati samo zato što ti troškovi nisu doveli do uspješnog restrukturiranja odnosno zbog rada za vrijeme postupka restrukturiranja. No, ipak nisu svi ti troškovi izuzeti od pobijanja jer ako su oni neuobičajeno veliki može doći i do situacije kada će se smatrati da takvi troškovi nisu bili sukladni načelu savjesnosti i poštenja.

3.6. Obustava predstečajnoga postupka

Predstečajni postupak mora se završiti najkasnije u roku od 120 dana od dana otvaranja predstečajnoga postupka to je identičan rok u kojem je prvotno određen i zastoj svih ovršnih postupaka. Iznimno, sud može, na prijedlog dužnika, vjerovnika ili povjerenika, dopustiti produženje roka najviše za dalnjih 180 dana ako smatra da je postignut napredak u pregovorima o planu restrukturiranja i da postoji vjerojatnost uspješnog okončanja predstečajnog postupka.⁷¹ S obzirom na rokove za prijavu tražbine te za obavijest razlučnog vjerovnika i za održavanje ročišta, gotovo je nemoguće da se i ročište za raspravu i glasovanje o planu održati u roku od 120 dana, stoga je za očekivati da će se ova odluka o produljenju rokova donositi gotovo u svim postupcima. Prilikom donošenja odluke o tome za koliko će se produljiti rok sud mora voditi računa o svim okolnostima konkretnog slučaja, i obrazložiti tu odluku.

Ovo produljenje roka od 180 dana je sukladno pravilima o zastoju ovrhe s time da određivanje zastaja ovrhe sud može odrediti dva puta po 90 dana, a nakon što je protekao prvi zakonom propisani rok od 120 dana. Iako je i do sada bio propisan rok od 300 dana u kojem se mora dovršiti postupak predstečaja, ranije

---

⁷¹ čl. 63. st. 1. i 2. SZ (čl. 37. ZID SZ 22)

su rokovi imali više instruktivni karakter, sada će se morati isti poštivati naročito zbog novih pravila koja ograničavaju trajanje zabrane provođenja ovrhe.⁷²

Bitna nova pravila za vjerovnike se odnose na ranije ukidanje obustave ovršnih radnji i to u dva slučaja. Tako sud može obustaviti predstečajni postupak ako je dužnik doprinio dužem trajanju predstečajnog postupka od prethodno navedenih rokova.⁷³ Dakle u ovom slučaju sud može sam utvrditi da je dužnik doprinio dužem trajanju a do tog zaključka može doći na prijedlog bilo koje osobe, samo zakon ne stavlja nikakva ograničenja za donošenje ove odluke.

Drugi je slučaj kada će sud na prijedlog dužnika, vjerovnika ili povjerenika ukinuti zabranu provedbe ovršnih postupaka i postupaka osiguranja protiv dužnika te obustaviti predstečajni postupak ako postane očito da dio vjerovnika koji bi mogao spriječiti donošenje plana restrukturiranja ne podupire nastavak pregovora o planu restrukturiranja.⁷⁴ Dakle, sada su jasno propisani rokovi za dovršetak postupka i tih rokova se svi moraju pridržavati s tim da do obustave postupka može doći i ako postane očito da dio vjerovnika koji bi mogli spriječiti donošenje plana restrukturiranja ne podupire nastavak pregovora o planu restrukturiranja. Pri tome, ako sud dobije zahtjev dužnika za ukidanje zabrane provedbe ovrhe onda odmah donosi rješenje, jer se samim time može smatrati da više dužnik ne pristaje na plan restrukturiranja. No u slučaju ako vjerovnici ili povjerenik podnose zahtjev onda oni moraju obrazložiti zašto smatraju da je očito da dio vjerovnika koji bi mogli spriječiti donošenje plana restrukturiranja ne podupiru nastavak pregovora o planu restrukturiranja. Dakle, ako se većina vjerovnika izjasni protiv provođenja predstečajnog postupka, taj se postupak može odmah obustaviti što je bitna novina jer do sada vjerovnici nisu imali ovu mogućnost pa su morali čekati sve do samog ročišta za glasovanje o planu. Ovo novo pravilo je sukladno načelu ekonomičnosti, jer ako vjerovnici ne žele prihvati plan restrukturiranja onda nema smisla voditi cijeli postupak.

Da će sud obustaviti predstečajni postupak ako utvrdi da vjerovnici neće prihvati plan restrukturiranja je naglašeno i u dopuni pravila o rješenju o obustavi

---

⁷² Da bi se poštivali ovi rokovi sudovi moraju uskladiti cijelu organizaciju rada jer nije samo pitanje dovoljnog broja osoba kojima se raspoređuju predstečajni predmeti, pored toga se mora paziti da ne dođe do gubitka roka uslijed raznih administrativnih radnji u sudu. No, poseban problem su prilično kruta pravila o radu po određenom predmetu jer ako je sudac odsutan, u pravilu nitko drugi ne može izvršiti ni osnovne radnje u predmetu, npr. objaviti plan restrukturiranja ili odlučiti o produljenju roka za zastoj ovrhe ako taj rok npr. istječe 1.8. ili je sudac baš u tom razdoblju bolestan. Stoga će se i ova pravila iz Sudskog poslovnika ("Narodne novine" br. 37/14., 49/14., 8/15., 35/15., 123/15., 45/16., 29/17., 33/17., 34/17., 57/17., 101/18., 119/18., 81/19., 128/19., 39/20., 47/20., 138/20., 147/20., 70/21., 99/21., 145/21., 23/22.) i Pravilnika o radu u sustavu eSpis ("Narodne novine" br. 35/15., 123/15., 45/16., 29/17., 112/17., 119/18., 39/20., 138/20., 147/20., 70/21., 99/21., 145/21., 23/22.) o radu po predmetu morati prilagoditi, ili će se u svakom od tih slučajeva morati vršiti hitan preraspored predmeta u trajni rad drugom sucu. No, i o tim okolnostima se mora voditi računa na sudu jer nije teško zamisliti situaciju u kojoj sudac i zapisničar istovremeno obole od Covid-19 a rok zastoja ističe u to vrijeme.

⁷³ čl. 63. st. 3 SZ (čl. 37. ZID SZ 22)

⁷⁴ čl. 63. st. 4. SZ (čl. 37. ZID SZ 22)

predstečajnog postupka.⁷⁵ Naime pored dosadašnjih pravila kada će sud rješenjem obustaviti predstečajni otvoreni postupak dodan je i slučaj ako utvrdi da vjerovnici neće prihvati plan restrukturiranja. Ovo će sud utvrditi u pravilu nakon ročišta za glasovanje o planu, jer vjerovnici nisu prihvatali plan restrukturiranja. U svim slučajevima kada sud obustavi predstečajni postupak, onda će po službenoj dužnosti nastaviti postupak kao da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka,⁷⁶ osim ako utvrdi da je dužnik sposoban za plaćanje i da je ispunio sve obveze prema vjerovnicima. Pravomoćno rješenje o obustavi predstečajnoga postupka sud će dostaviti Financijskoj agenciji.

3.7. Pravne posljedice otvaranja predstečajnoga postupka

Pravne posljedice otvaranja predstečajnoga postupka i nadalje nastupaju u trenutku kad je rješenje o otvaranju predstečajnoga postupka objavljeno na mrežnoj stranici e-glasna ploča sudova.

Pravila o poslovanju dužnika od otvaranja predstečajnoga postupka su ostala nepromijenjena pa dužnici smiju od dana otvaranja predstečajnoga postupka do njegova završetka dužnik obavljati samo plaćanja nužna za redovno poslovanje i ispunjavati obveze iz novog zaduženja koje je preuzeo u skladu s člankom 62.a stavcima 1. do 5. SZ-a odnosno novo zaduženja koje je preuzeo radi privremenog financiranja koje je opravdano i hitno potrebno da bi se osigurao kontinuitet poslovanja i uvećala vrijednost imovine tijekom predstečajnog postupka.

3.7.1. TRAŽBINE I PRAVA NA KOJE PREDSTEČAJNI POSTUPAK NE UTJEĆE

No, pravila o tražbinama i pravima na koje predstečajni postupak ne utječe⁷⁷ su promijenjena pa je sada propisano da predstečajni postupak ne utječe na:

1. tražbine sadašnjih i prijašnjih radnika dužnika iz radnoga odnosa u bruto iznosu, otpremnine do iznosa propisanoga zakonom odnosno kolektivnim ugovorom i tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti,
2. tražbine po osnovi namjerno počinjene nedopuštene radnje,
3. novčane kazne izrečene za kazneno ili prekršajno djelo i troškove kaznenoga ili prekršajnog postupka te
4. tražbine za uzdržavanje koje proizlaze iz obiteljskog odnosa, roditeljstva, braka ili tazbinskog srodstva.

Također je propisano da predstečajni postupak ne utječe na kvalificirane finansijske ugovore na koje se na odgovarajući način primjenjuju pravila o tim

⁷⁵ čl. 64. st. 1. t. 6. SZ (čl. 38. ZID SZ 22)

⁷⁶ Kako nema ograničenja, ovaj prijedlog se može naknadno povući.

⁷⁷ čl. 66. SZ (čl. 39. ZID SZ 22)

tražbinama u slučaju otvaranja stečajnog postupka iz čl. 182. st. 6. i 7. SZ-a.⁷⁸ Ove tražbine na koje predstečajni postupak ne utječe ne mogu ni biti predmet plana restrukturiranja.

Kao što je već i ranije istaknuto, prava razlučnih vjerovnika mogu se ograničiti planom restrukturiranja i bez njihove suglasnosti, no oni ne smiju biti stavljeni u lošiji položaj od onoga u kojem bi bili da plana nema i da je otvoren stečajni

---

⁷⁸ Fiksni poslovi, poslovi s indeksnom klauzulom i kvalificirani finansijski poslovi s određenim rokom

Članak 182.

(1) Ako je isporuka robe prema nekoj tržišnoj ili burzovnoj cijeni ugovorena na fiksni dan ili unutar fiksnoga roka koji nastupa nakon otvaranja stečajnoga postupka, ne može se zahtijevati ispunjenje, nego samo naknada zbog neispunjerenja.

(2) Ako je isplata naknade prema nekoj tržišnoj i burzovnoj vrijednosti ugovorena na fiksni dan ili unutar fiksnoga roka koji nastupa nakon otvaranja stečajnoga postupka, ne može se zahtijevati ispunjenje, nego samo naknada zbog neispunjerenja.

(3) Poslovima iz stavka 2. ovoga članka osobito se smatraju:

1. isporuka plemenitih kovina
2. predaja vrijednosnih papira ili sličnih prava ako stjecanje udjela u nekom trgovačkom društvu nije učinjeno s namjerom uspostavljanja trajne veze s tim društvom

3. novčane činidbe koje se ispunjavaju u stranoj valuti ili obračunskoj jedinici
4. novčane činidbe čiji je iznos izravno ili neizravno određen tečajem strane valute ili obračunske jedinice, kamatnom stopom tražbine ili cijenom drugih dobara ili usluga

5. opcije i druga prava na isporuke ili novčane činidbe u smislu odredbi točaka 1. – 4. ovoga stavka.

(4) Ako su poslovi iz stavka 2. ovoga članka obuhvaćeni jednim okvirnim ugovorom kojim je određeno da u slučaju povrede ugovornih odredbi ugovor može prestati, svi će se ti poslovi smatrati jednim dvostrano obveznim ugovorom u smislu odredbi ovoga članka i članka 181. ovoga Zakona.

(5) Naknada zbog neispunjerenja prema odredbama stavaka 1. – 4. ovoga članka sastoji se od razlike između ugovorene cijene i tržišne ili burzovne cijene koja drugoga radnog dana nakon otvaranja stečajnoga postupka u mjestu ispunjenja vrijedi za ugovore s ugovorenim rokom ispunjenja. Druga strana svoju tražbinu na takvu naknadu može ostvarivati samo kao stečajni vjerovnik.

(6) Otvaranje stečajnoga postupka ne utječe na kvalificirane finansijske ugovore ako su ugovorne strane ugovorile obračunavanje (netiranje), te se naknada zbog neispunjerenja može tražiti u skladu sa sadržajem ugovora. Ako nakon obračunavanja (netiranja) međusobnih tražbina preostane obveza stečajnoga dužnika, vjerovnik takvu tražbinu može ostvarivati u stečajnom postupku kao stečajni vjerovnik.

(7) Kvalificirani finansijski ugovori u smislu odredbe stavka 6. ovoga članka finansijski su ugovori u kojima je jedna od strana kreditna institucija, finansijska institucija, investicijsko društvo, leasing-društvo, društvo za upravljanje, društvo za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima, mirovinsko društvo ili društvo za osiguranje, kojima nastaju obveze koje se moraju ispuniti u određeno vrijeme ili tijekom određenoga roka, bez obzira na to jesu li sklopljeni pod uvjetom ili nisu, osobito:

1. ugovori s finansijskim instrumentima u smislu Zakona o tržištu kapitala
2. repo ugovori i ostali ugovori o finansijskom osiguranju u smislu Zakona o finansijskom osiguranju
3. uporaba finansijskih instrumenata, uključujući kredite i zajmove kao pomoćne usluge u smislu Zakona o tržištu kapitala
4. sporazumi o bilančnom obračunavanju (netiranje) u smislu propisa kojima se regulira poslovanje kreditnih institucija i
5. transakcije kupoprodaje strane valute.

postupak. Izlučni vjerovnici mogu sudjelovati u planu restrukturiranja samo ako izričito i dobrovoljno pristanu na to.

Predstečajni postupak ne utječe ni na pojedinačna i kolektivna prava radnika koja proizlaze iz domaćeg radnog prava i radnog prava Europske Unije, kao što su sljedeća:

1. pravo na kolektivno pregovaranje i industrijske akcije;
2. pravo na obavješćivanje i savjetovanje, a posebno:

- obavješćivanje radnika o najnovijem i mogućem razvoju djelatnosti poduzeća ili pogona i njegovom gospodarskom položaju, kako bi mogli dužnika obavijestiti o svim zabrinutostima u vezi sa situacijom poslovanja i potrebi da se razmotre mehanizmi restrukturiranja;

- obavješćivanje radnika o svakom postupku preventivnog restrukturiranja koji bi mogao utjecati na zapošljavanje, isplatu plaće i sve buduće isplate radnicima, uključujući mirovine;

- obavješćivanje radnika i savjetovanje s njima u vezi s planovima restrukturiranja prije nego što oni budu podnijeti na prihvat vjerovnicima ili na potvrdu sudu.

Ako su planom restrukturiranja predviđene mjere koje dovode do promjena u organizaciji rada ili ugovora o radu s radnicima, te mjere podliježu odobrenju radnika. Stoga, iako sam plan ne smije utjecati na prava radnika, Moguće je da će okolnosti nakon usvojene nagodbe biti na određeni način drugačije nego ranije. Stoga je sada propisano da se u slučaju mera koje bi mogle dovesti do primjena kako u organizaciji rada, tako i u ugovorima o radu onda na takve mjeru moraju pristati radnici. Ovo pravilo bi moglo izazvati praktične posljedice jer je moguća situacija da radnici ne pristanu na izmjene u organizaciji koje su nužne za provedbu plana restrukturiranja, a i upitno je da li baš za svaku pa i najmanju promjenu u organizaciji rada moraju svoj pristanak dati radnici. Iako je propisana ova obveza da radnici pristanu na mjeru restrukturiranja, nisu propisane posljedice što će se dogoditi ako radnici ne pristanu na te mjeru.

3.7.2. DVOSTRANO-OBVEZNI UGOVORI KOJE NIJE ISPUNILA NITI JEDNA UGOVORNA STRANA

S obzirom na specifičnost predstečajnih postupaka, uvedeno je novo pravilo o dvostrano-obveznim ugovorima koje nije ispunila niti jedna ugovorna strana.⁷⁹ To pravilo predviđa da vjerovnik iz dvostrano-obveznog ugovora koji je sklopljen prije otvaranja predstečajnog postupka i *na kojeg predstečajni postupak utječe*, a kojeg u vrijeme otvaranja tog postupka nisu ili nisu u potpunosti ispunili ni dužnik niti vjerovnik, nije ovlašten nakon otvaranja predstečajnog postupka uskratiti svoju činidbu, raskinuti ugovor, proglašiti dosjelost svoje tražbine ili na bilo koji drugi način izmijeniti taj ugovor na štetu dužnika, pozivom na činjenicu da dužnik svoj dug nije platio. Pod bitnim ugovorom smatra se ugovor koji je nužan za

⁷⁹ čl. 67.a SZ (čl. 41. ZID SZ 22)

nastavak redovnog poslovanja, uključujući ugovor koji se odnosi na opskrbu, čiji bi prekid mogao dovesti do obustave poslovanja dužnika. Postupanje vjerovnika protivno ovom pravilu nema pravni učinak.

Vjerovnik iz dvostrano-obveznog ugovora koji je sklopljen prije otvaranja predstečajnog postupka, a kojeg nisu ili nisu u potpunosti ispunili ni dužnik niti vjerovnik, nije ovlašten uskratiti svoju činidbu, raskinuti ugovor, proglašiti dospjelost svoje tražbine ili na bilo koji drugi način izmijeniti taj ugovor na štetu dužnika pozivom na odgovarajuću ugovorenou klauzulu uslijed:

1. podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka,
2. podnošenja prijedloga za zastoj/odgodu ovrhe,
3. otvaranja predstečajnog postupka,
4. usvajanjem prijedloga za zastoj/odgodu ovrhe.

Ugovorne odredbe kojima se unaprijed isključuje ili ograničava primjena pravila o obvezama vjerovnika iz dvostrano-obveznog ugovora koji je sklopljen prije otvaranja predstečajnog postupka su bez pravnog učinka kao i ponašanja koja bi mu bila protivna. Ova prethodno navedena pravila se ne primjenjuju na fiksne poslove i poslove s indeksnom klauzulom.

Dakle, ovime je izmijenjeno pravilo iz obveznog prava da se zbog promijenjenih okolnosti mogu raskinuti ugovori te da se u ugovorima može predvidjeti podnošenje prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka kao razlog za raskid ugovora. No ipak nije jasno pravilo da vjerovnik ne može proglašiti dospjelost svoje tražbine zbog otvaranja predstečajnog postupka, jer ako je novčana tražbina tog vjerovnika nastala prije otvaranja predstečajnog postupka onda otvaranjem ona dospijeva i vjerovnik ju prijavljuje u predstečajni postupak. Pored toga, ovo novo pravilo iz čl. 67.a st. 3. i 4. nije sukladno obrazloženju odredbi koje se mijenjaju iz Konačnog prijedloga zakona⁸⁰ gdje se navodi da se ova izmjena odnosi samo na dvostrano-obvezne ugovore na koje predstečajni postupak ne utječe. No, ovom odredbom je implementirano pravilo iz čl. 7. st. 5. Direktive o restrukturiranju i nesolventnosti koje propisuje da države članice osiguravaju da vjerovnicima nije dopušteno zadržavati izvršenje niti raskidati, ubrzavati ili na bilo koji drugi način mijenjati izvršive ugovore⁸¹ na štetu dužnika putem ugovorne klauzule kojom se predviđaju takve mjere, isključivo zbog

---

⁸⁰ „U slučaju kada se radi o dvostrano-obveznom ugovoru na kojeg predstečajni postupak ne utječe:

vjerovnik iz dvostrano-obveznog ugovora (koji je sklopljen prije otvaranja predstečajnog postupka, a kojeg nisu ili nisu u potpunosti ispunili ni dužnik niti vjerovnik), nije ovlašten uskratiti svoju činidbu, raskinuti ugovor, proglašiti dospjelost svoje tražbine ili na bilo koji drugi način izmijeniti taj ugovor na štetu dužnika pozivom na odgovarajuću ugovorenou klauzulu uslijed: podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka, podnošenja prijedloga za zastoj/odgodu ovrhe, otvaranja predstečajnog postupka ili usvajanjem prijedloga za zastoj/odgodu ovrhe.“ str. 45. “Uz članak 41.” Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnjog zakona, P. Z. br. 231.

⁸¹ „izvršivi ugovor“ znači ugovor između dužnika i jednog ili više vjerovnika u skladu s kojim strane i dalje imaju obveze za ispuniti u trenutku odobrenja ili primjene zastoja pojedinačnih radnji ovrhe – čl. 2. t. 5. Direktive o restrukturiranju i nesolventnosti

zahtjeva za pokretanje postupka preventivnog restrukturiranja; zahtjeva za zastoj pojedinačnih radnji ovrhe; pokretanja postupka preventivnog restrukturiranja ili odobrenja zastoja pojedinačnih radnji ovrhe kao takvog. Slijedom navedenog, a tumačeći ova pravila sukladno Direktivi o restrukturiranju i nesolventnosti proizlazi da ipak dolazi do dospijeća tražbina sukladno pravilima o prijavi tražbina.

3.7.3. POSTUPCI NA KOJE PREDSTEČAJNI POSTUPAK UTJEČE I NE UTJEČE

Nova su i pravila o postupcima na koje predstečajni postupak utječe. Sada je propisano da danom otvaranja predstečajnog postupka nastupa prekid parničnih i arbitražnih postupaka, kao i zabrana pokretanja novih parničnih i arbitražnih postupaka protiv dužnika u svezi tražbina na koje predstečajni postupak utječe.⁸² Dakle ovo je sada generalna zabrana koja se odnosi kako na parnične postupke ali i na arbitražne te nije vremenski ograničena nego samo predviđa iznimke kada se ipak nakon otvaranja predstečajnog postupka može pokrenuti postupak.

Tako je propisano da se iznimno parnični i arbitražni postupci u vezi s tražbinama na koje predstečajni postupak utječe mogu nastaviti ili pokrenuti nakon sklopljenog predstečajnog sporazuma u odnosu na tražbine ili dio tražbina koje su u predstečajnom postupku osporene te nakon pravomoćnosti rješenja o obustavi predstečajnog postupka. Na zahtjeve u tim postupcima primjenjuju se pravila o upućivanju na pokretanje parničnog postupka iz rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama. Dakle, za vrijeme dok traje predstečajni postupak traje i prekid parničnih i arbitražnih postupaka a ako je usvojen plan restrukturiranja, parnični i arbitražni postupak se može nastaviti samo u odnosu na tražbine ili dio tražbina koje su u predstečajnom postupku osporene. No, ako nije usvojen taj plan, onda vjerovnici mogu bez ograničenja tražiti nastavak postupka odnosno pokretati novi postupak.

U parničnim i arbitražnim postupcima u kojima je utvrđen prekid postupka zbog otvaranja predstečajnoga postupka u kojem je nakon toga doneseno pravomoćno rješenje o potvrdi plana restrukturiranja kojim je obuhvaćena tražbina vjerovnika o kojoj se vodi parnični odnosno arbitražni postupak, sud odnosno arbitražni sud će nastaviti postupak i odbaciti tužbu u cijelosti odnosno u dijelu u kojem je tražbina obuhvaćena planom restrukturiranja.

No, nije ništa propisano u pogledu postupaka koji su prekinuti a vjerovnici nisu prijavili svoje tražbine, jer za takve postupke nema uvjeta za nastavak a ne mogu se podredno primjenjivati pravila parničnog postupka za slučaj prekida nakon otvaranja stečajnog postupka. Nisu jasno propisane ni posljedice za slučaj ako bi vjerovnik tražbine na koju predstečajni postupak utječe koji nije prijavio svoju tražbinu nakon usvojenog plana restrukturiranja podnio novu tužbu, jer je samo

---

⁸² čl. 68. SZ (čl. 42. ZID SZ 22)

navedeno da postoji zabrana pokretanja novih postupaka stoga bi bilo puno jasnije da je propisano npr. da će u tom slučaju sud odbaciti tužbu.

U pogledu ovršnih postupaka i postupaka osiguranja je propisano da danom otvaranja predstečajnog postupka nastupa prekid ovršnih postupaka i postupaka osiguranja, kao i zabrana pokretanja novih ovršnih postupaka i postupaka osiguranja protiv dužnika u svezi s tražbinama na koje predstečajni postupak utječe. No, ta zabrana provođenja ovrhe traje 120 dana.⁸³ Prije isteka tog roka sud u predstečajnom postupku može na zahtjev dužnika, vjerovnika ili povjerenika produžiti trajanje zabrane provedbe ovršnih postupaka i postupaka osiguranja dva puta za dalnjih 90 dana pod uvjetom da je postignut relevantni napredak u pregovorima o planu restrukturiranja i da je navedena zabrana nužna radi ostvarivanja plana restrukturiranja. Kako bi sud imao dovoljno vremena za odlučiti o zahtjevu dužnika određeno je da se taj zahtjev za produljenje roka mora podnijeti najkasnije 15 dana prije isteka roka zabrane provedbe ovrhe ili postupka osiguranja.

Ako sud ne dostavi Financijskoj agenciji odluku o produljenju trajanja zabrane provedbe ovršnih postupaka i postupaka osiguranja prije isteka 120 dana odnosno dalnjih 90 dana, Financijska agencija će nastaviti s provedbom ovrhe na novčanim sredstvima po računu dužnika na temelju osnova za plaćanje koje je prestala izvršavati od primitka rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka. Dakle, rješenje o produljenju trajanja zabrane provođenja ovrhe se mora donijeti i dostaviti Financijskoj agenciji prije isteka roka određenog u prethodnom rješenju jer će u protivnom odmah biti nastavljen postupak provođenja ovrhe. Ovo pravilo je implementirano sa ciljem zaštite vjerovnika sukladno Direktivi o restrukturiranju i nesolventnosti ali ono se primjenjuje samo u ovršnim postupcima ali ne i u parničnim postupcima.

Iako je određena mjera zabrane provođenja ovrhe, ona se može ukinuti i to na prijedlog dužnika, vjerovnika ili povjerenika ako postane očito da dio vjerovnika koji bi mogli spriječiti donošenje plana restrukturiranja ne podupire nastavak pregovora, kada se ukine ova zabrana sud će i obustaviti predstečajni postupak.

U ovršnim postupcima i postupcima osiguranja u kojima je utvrđen prekid postupka zbog otvaranja predstečajnoga postupka u kojem je nakon toga donešeno pravomoćno rješenje o potvrdi plana restrukturiranja kojim je obuhvaćena tražbina vjerovnika u pogledu koje se vodi ovršni postupak odnosno postupak osiguranja sud će obustaviti ovršni postupak odnosno postupak osiguranja. No, nije ništa propisano što će biti sa svim onim ovršnim postupcima u kojima vjerovnik nije prijavio svoju tražbinu u predstečajni postupak, a usvojen je plan restrukturiranja jer za te postupke ne postoje uvjeti za nastavak ali niti za trajnu obustavu.

---

⁸³ čl. 68. st. 2. i 3. SZ (čl. 39. ZID SZ 22)

S obzirom da se prethodno navedena pravila primjenjuju samo radi ostvarivanja tražbina koje su nastale prije otvaranja predstečajnog postupka dodatno je naglašeno da se ta pravila ne primjenjuju se na postupke radi ostvarenja tražbina koje su nastale nakon otvaranja predstečajnoga postupka. Dakle, dužnik je u obvezi uredno podmirivati sve tražbine koje su nastale nakon otvaranja predstečajnog postupka.

U pogledu postupaka na koje predstečajni postupak ne utječe⁸⁴ je propisano da taj postupak ne utječe na mjere osiguranja u kaznenom postupku, porezne postupke utvrđivanja zloupotrebe prava i upravne postupke koje provodi Ministarstvo financija, Porezna uprava u postupcima utvrđivanja poreznih obveza. No ovim pravilom iz čl.68a SZ-a nisu obuhvaćene sve tražbine na koje predstečajni postupak ne utječe, jer se i dalje nastavljaju postupci koji su u tijeku a za tražbine na koje predstečajni postupak ne utječe odnosno za:

1. tražbine sadašnjih i prijašnjih radnika dužnika iz radnoga odnosa u bruto iznosu, otpremnine do iznosa propisanoga zakonom odnosno kolektivnim ugovorom i tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti
2. tražbine po osnovi namjerno počinjene nedopuštene radnje
3. novčane kazne izrečene za kazneno ili prekršajno djelo i troškove kaznenoga ili prekršajnog postupka te
4. tražbine za uzdržavanje koje proizlaze iz obiteljskog odnosa, roditeljstva, braka ili tazbinskog srodstva.

3.7.4. POSTUPANJE FINANCIJSKE AGENCIJE S OSNOVAMA ZA PLAĆANJE

Kako su djelomično mijenjana pravila o tražbinama na koje utječe predstečajni postupak te rokovima, promijenjena su u cijelosti pravila o postupanju Financijske agencije s osnovama za plaćanje nakon otvaranja predstečajnoga postupka. Postupanje se razlikuje ovisno o vrsti tražbine koja se ovršava, a razlikuju se sada tri grupe tražbina odnosno u prvoj su one tražbine koje se nastavljaju ovršavati u drugoj su one koje se prestaju ovršavati ali mogu se nastaviti dok su u trećoj grupi one tražbine koje se ne mogu ovršavati.⁸⁵

Tako je propisano da od dana primitka rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka Financijska agencija prestaje izvršavati sve osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje na teret dužnika, osim obračuna neisplaćene plaće, naknade plaće i otpremnine, osnova za plaćanje koje se odnose na tražbine sadašnjih i prijašnjih radnika dužnika iz radnog odnosa u bruto iznosu, zahtjeva za prisilnu naplatu u postupku osiguranja radničkih tražbina, rješenja nadležnog tijela o privremenom osiguranju naplate u slučaju blokade računa poslodavca zbog nemogućnosti prisilne naplate neisplaćene plaće odnosno naknade plaće, osnova za plaćanje koje se odnose na uzdržavanje djeteta i osnova za plaćanje koje se odnose na mjere osiguranja

⁸⁴ čl. 68.a SZ (čl. 43. ZID SZ 22)

⁸⁵ čl. 69. SZ (čl. 44. ZID SZ 22)

u kaznenom postupku. Dakle, za ove tražbine će Financijska agencija nastaviti izvršavati osnove za plaćanje, iako je otvoren predstecajni postupak a za ostale tražbine će prestati izvršavati naloge.

Pravila temeljem kojih se može zahtijevati da se ipak provede ovrha, ali Financijska agencija će postupiti samo po zahtjevu ovlaštene osobe su dopunjena. Tako vjerovnik osnove za plaćanje na temelju koje se na novčanim sredstvima po računu dužnika pravne osobe treba provesti ili provodi ovrha radi:

- naplate tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti,
- naplate tražbine po osnovi namjerno počinjenje nedopuštene radnje,
- radi naplate novčane kazne izrečene za kazneno ili prekršajno djelo i troškove kaznenoga ili prekršajnog postupka ili
- radi tražbine koja je nastala nakon otvaranja predstecajnoga postupka, može zatražiti od povjerenika da naloži Financijskoj agenciji da nastavi s provedbom ovrhe po toj osnovi za plaćanje odnosno da provede ovrhu na novčanim sredstvima po računu dužnika sukladno posebnom zakonu.

Slijedom navedenog, u prethodno navedenim slučajevima vjerovnik mora prvo od povjerenika zatražiti da naloži Financijskoj agenciji da nastavi s provedbom ovrhe, koji onda treba provjeriti da li se ovrha provodi stvarno radi naplate tražbine iz prethodno navedenih pravnih osnova i ako utvrdi da je, onda treba naložiti provedbu ovrhe.

Slično pravilo je uvedeno i ako je dužnik fizička osoba pa je propisano da vjerovnik osnove za plaćanje na temelju koje se na novčanim sredstvima po računu dužnika pojedinca treba provesti ili provodi ovrha radi naplate tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, naplate tražbine po osnovi namjerno počinjenje nedopuštene radnje, radi naplate novčane kazne izrečene za kazneno ili prekršajno djelo i troškove kaznenoga ili prekršajnog postupka, naplate tražbine za uzdržavanje koja proizlazi iz obiteljskog odnosa, braka ili tazbinskog srodstva, radi tražbine koja je nastala nakon otvaranja predstecajnoga postupka ili naplate tražbine koja nije proizašla iz ili vezana uz obavljanje djelatnosti dužnika pojedinca, može zatražiti od povjerenika da naloži Financijskoj agenciji da nastavi s provedbom ovrhe po toj osnovi za plaćanje odnosno da provede ovrhu na novčanim sredstvima po računu dužnika sukladno posebnom zakonu. Dakle i u ovom slučaju vjerovnici moraju zatražiti od povjerenika da naloži Financijskoj agenciji provedbu ovrhe, jer se u protivnom njihova tražbina neće namiriti odnosno ista više neće biti uvrštena u redoslijed naplate.

Nadalje je propisano da razlučni vjerovnik čije se razlučno pravo temelji na založnom pravu stečenom pljenidbom novčane tražbine po računu dužnika provedbom ovrhe na novčanim sredstvima po računu, nakon utvrđenja njegova položaja kao razlučnoga vjerovnika za taj iznos tražbine, može zatražiti od povjerenika, da naloži Financijskoj agenciji da nastavi s provedbom ovrhe po toj osnovi za plaćanje za iznos koji je zaplijenjen s računa dužnika do otvaranja

predstečajnoga postupka. Dakle, razlučni vjerovnici koji su to pravo stekli na novčanom iznosu na računu dužnika⁸⁶ mogu tražiti provedbu za iznos koji je zaplijenjen na računu dužnika a nakon što im je utvrđen položaj razlučnog vjerovnika. Ovo nije novo pravilo u biti jer je već bilo propisano i ranijim SZ-om a praktično pitanje bi se moglo otvoriti vezano uz navod „nakon utvrđenja njegova položaja kao razlučnog vjerovnika za taj iznos tražbine“ jer se u predstečajnom postupku ne utvrđuje položaj razlučnog vjerovnika a razlučni vjerovnici o svojem razlučnom pravu obaveštavaju tek nakon ispitivanja tražbina i dostave plana restrukturiranja, dakle prije samog ročišta za raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja. No ovaj razlučni vjerovnik, da bi dokazao postojanje razlučnog prava mora dostaviti valjanu dokumentaciju Financijske agencije (ili druge ovlaštene osobe) iz koje će biti razvidno da je stekao razlučno pravo pljenidbom novčane tražbine po računu dužnika provedbom ovrhe na novčanim sredstvima po računu, stoga bi povjerenik provjerom predmetne dokumentacije mogao utvrditi da je riječ o razlučnom vjerovniku koji ima ovo razlučno pravo. Pored toga, ovi razlučni vjerovnici će često biti istovremeno i predstečajni vjerovnici stoga je bitno i koliko točno iznosi njihova tražbina odnosno da li je ista umanjena za iznos za koji je namiren ili nije.

Prethodno su navedeni slučajevi kada postupanja Financijske agencije za zahtjevima za plaćanje koji su bili na računu dužnika u trenutku otvaranja predstečajnog postupka, a za one koje zaprimi od dana primitka rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka pa do dana primitka pravomoćnoga rješenja o obustavi predstečajnoga postupka, pravomoćnoga rješenja kojim se potvrđuje plan restrukturiranja ili do isteka roka zabrane provedbe ovršnih postupaka i postupaka osiguranja, je propisano da ih neće upisivati u Očeviđnik redoslijeda osnova za plaćanje niti po njima postupati, osim ako to čini:

- po nalogu povjerenika u prethodno navedenim slučajevima
- u slučaju primitka obračuna neisplaćene plaće, naknade plaće i otpremnine - osnova za plaćanje koje se odnose na tražbine sadašnjih i prijašnjih radnika dužnika iz radnog odnosa u bruto iznosu,
- zahtjeva za prisilnu naplatu u postupku osiguranja radničkih tražbina,
- rješenja nadležnog tijela o privremenom osiguranju naplate u slučaju blokade računa poslodavca zbog nemogućnosti prisilne naplate neisplaćene plaće odnosno naknade plaće,
- osnova za plaćanje koje se odnose na mjere osiguranja u kaznenom postupku i
- osnova za plaćanje koje se odnose na uzdržavanje djeteta.

Dakle, nove osnove za plaćanje Financijska agencija neće izvršavati osim ako je riječ o nekoj od tražbina koje su prethodno navedene

Pravila o postupanju Financijske agencije s osnovama za plaćanje nakon obustave predstečajnoga postupka nisu mijenjana, dok su pravila o postupanju Financijske agencije s osnovama za plaćanje nakon pravomoćnosti rješenja o

⁸⁶ Da bi se steklo razlučno pravo, kao stvarno pravo, potrebno je da su stvarno zaplijenjena sredstva na računu dužnika a ne samo da je dostavljen nalog za zapljenu sredstava.

potvrdi plana restrukturiranja usklađena nomotehnički⁸⁷ stoga je i nadalje propisano da od dana primitka pravomoćnoga rješenja kojim se potvrđuje plan restrukturiranja, Financijska agencija neće nastaviti s provedbom ovrhe na novčanim sredstvima po računu dužnika na temelju osnova za plaćanje koje je prestala izvršavati od primitka rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka, a eventualno zaplijenjena sredstva po tim osnovama za plaćanje oslobodit će i omogućiti dužniku raspolaganje istima. No, nova su pravila vezana uz osnove za plaćanje donesene odnosno izdane prije otvaranja predstečajnoga postupka, a primljene nakon pravomoćne potvrde plana restrukturiranja, koja propisuju da Financijska agencija neće tu osnovu evidentirati u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje, nego će je vratiti podnositelju uz obrazloženje, osim:

- obračuna neisplaćene plaće, naknade plaće i otpremnine
- osnova za plaćanje koje se odnose na tražbine sadašnjih i prijašnjih radnika dužnika iz radnog odnosa u bruto iznosu
  - zahtjeva za prisilnu naplatu u postupku osiguranja radničkih tražbina
  - rješenja nadležnog tijela o privremenom osiguranju naplate u slučaju blokade računa poslodavca zbog nemogućnosti prisilne naplate neisplaćene plaće odnosno naknade plaće
  - osnova za plaćanje koje se odnose na uzdržavanje djeteta
  - osnova za plaćanje koje se odnose na mjere osiguranja u kaznenom postupku
  - osnova za plaćanje za koje je povjerenik potvrdio da se ovrha treba provesti jer se radi o tražbini na koju predstečajni postupak ne utječe.

Ostala su i pravila da će osnovu za plaćanje donesenu odnosno izdanu nakon otvaranja predstečajnoga postupka, a primljenu nakon potvrde plana restrukturiranja, Financijska agencija će evidentirati u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje sukladno zakonu kojim se uređuje provedba ovrhe na novčanim sredstvima. Ako se na temelju takve osnove za plaćanje naplati tražbina vjerovnika koja je nastala prije otvaranja predstečajnoga postupka i na koju predstečajni postupak utječe, dužnik može tražiti proglašenje ovrhe nedopuštenom i povrat prenesenih novčanih sredstava u posebnoj parnici.

Pravila o zastari, umanjenju utvrđenih tražbina i kamatama nisu mijenjana, osim što su usklađeni nomotehnički pa je pojam „predstečajni sporazum“ zamijenjen riječima: „plan restrukturiranja.“

3.8. Zaključenje predstečajnog postupka

Nova su pravila o zaključenju predstečajnoga postupka, koja propisuju da će sud donijeti rješenje o zaključenju predstečajnoga postupka čim rješenje o potvrdi plana restrukturiranja postane pravomoćno.⁸⁸ Dakle sada prvo sud donosi

---

⁸⁷ čl. 71. SZ (čl. 45. ZID SZ 22)

⁸⁸ čl. 74.a. SZ (čl. 48. ZID SZ 22)

rješenje o potvrdi plana restrukturiranja a potom rješenje o zaključenju predstečajnog postupka.

Ovo rješenje o zaključenju postupka ima praktične razloge jer će prije donošenja tog rješenja sud unaprijed izvijestiti dužnika i povjerenika o tome kada će nastupiti pravni učinci zaključenja predstečajnoga postupka. Prije zaključenja predstečajnoga postupka dužnik je dužan namiriti troškove predstečajnoga postupka te nesporne dospjele tražbine vjerovnika koje su nastale nakon otvaranja predstečajnoga postupka, a za sporne pružiti odgovarajuće osiguranje.

Po donošenju ovog rješenja, sud će objaviti izreku rješenja s naznakom osnove za zaključenje predstečajnoga postupka, no SZ nije ništa naveo vezano uz pravo na žalbu protiv rješenja o zaključenju predstečajnog postupka. U tom slučaju se primjenjuje čl. 19. st. 1. SZ-a koji propisuje da se protiv rješenja donesenog u prvom stupnju može izjaviti žalba, ako nije drugačije određeno. Žalba se podnosi u roku od osam dana ali ne odgađa provedbu rješenja. Dakle, iako se ovim rješenjem samo konstatira pravomoćnost rješenja o potvrdi plana restrukturiranja, nisu propisana ograničenja u pogledu žalbe protiv tog rješenja.

4. STEČAJNI POSTUPAK

U stečajnom postupku, izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, zahvaćena su pravila i odredbe koje se odnose na pojedina tijela stečajnog postupka, pokretanje stečajnog postupka, pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, unovčenje imovine, te prijavu tražbine i trajanje stečajnog postupka.

4.1. Tijela stečajnog postupka

ZID-om SZ 22 uglavnom se interveniralo u dosadašnja uređenja vezana za stečajnog upravitelja, dok je neznatna promjena vezana za skupštinu vjerovnika.

4.1.1. LISTE STEČAJNIH UPRAVITELJA

Nakon stupanja na snagu Druge novele, Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa utvrđuje listu stečajnih upravitelja za područje nadležnosti svakog suda⁸⁹ i listu visoko kvalificiranih stečajnih upravitelja za područje nadležnosti svih sudova.

Stečajni upravitelji koji su na dan stupanja na snagu Druge novele upisani na A listu za područje određenog suda i navršili su 70 godina života, po službenoj dužnosti se upisuju na listu stečajnih upravitelja te će biti izuzeti od dodjeljivanja novih predmeta, a brisat će se sa liste nakon dovršetka svih postupaka u kojima su imenovani do trenutka stupanja na snagu Druge novele.⁹⁰ Stečajni upravitelji s

⁸⁹ čl. 78. SZ (čl. 49. ZID SZ 22)

⁹⁰ čl. 116. st. 1. ZID SZ 22)

B liste za područje određenog suda mogu ostati upisani na listi B stečajnih upravitelja radi obavljanja stručne obuke najkasnije do 31. ožujka 2023. odnosno do isteka godine dana od upisa na listu B ili do brisanja s liste B.⁹¹

Fizička osoba može biti upisana na listu stečajnih upravitelja: 1. ako ima poslovnu i zdravstvenu sposobnost za obavljanje poslova stečajnog upravitelja, 2. ako ima položen stručni ispit za stečajnog upravitelja, 3. ako je nakon položenog stručnog ispita obavila stručnu obuku u trajanju od najmanje jedne godine, 4. ako ima sklopljenu policu osiguranja od profesionalne odgovornosti i 5. ako je dostojna za obavljanje poslova stečajnog upravitelja.⁹²

Fizička osoba koja je brisana s liste stečajnih upravitelja zbog toga što nema sklopljenu policu osiguranja ili koja nije svake dvije godine provela stručno usavršavanje, može se ponovo upisati na listu stečajnih upravitelja nakon što prođe šest mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja o brisanju, s time da je obvezna priložiti dokaz o sklopljenoj polici osiguranja odnosno dokaz o provedenom stručnom usavršavanju.

Na listu visokokvalificiranih stečajnih upravitelja može biti upisana fizička osoba koja je upisana na listu stečajnih upravitelja sedam godina, koja je imenovana stečajnim upraviteljem u najmanje dva stečajna postupka u kojem su dužnici srednji ili veliki poduzetnici u smislu računovodstvenih propisa⁹³ te koja je uspješno dovršila najmanje dva stečajna postupka potvrdom stečajnog plana.⁹⁴

Na visokokvalificirane stečajne upravitelje se primjenjuju odredbe o brisanju s liste stečajnih upravitelja, o izboru stečajnog upravitelja.⁹⁵

Nije jasno propisano kada i u kojim slučajevima će se vršiti izbor i imenovanje visokokvalificiranih stečajnih upravitelja jer se i dalje stečajni upravitelji biraju s liste stečajnih upravitelja za područje nadležnog suda. Odnosno nije jasno koja je prednost biti visokokvalificirani stečajni upravitelj.

4.1.2. DRUŠTVO STEČAJNIH UPRAVITELJA

Dva ili više stečajnih upravitelja mogu osnovati društvo stečajnih upravitelja čiji bi predmet poslovanja bilo obavljanje poslova stečajnog upravitelja. Društvo bi se moglo osnovati kao društvo s ograničenom odgovornošću s temeljnim kapitalom od 200.000,00 kn ili kao javno trgovačko društvo. Drugom novelom je zabranjeno

⁹¹ čl. 116. st. 2. ZID SZ 22)

⁹² čl. 79. SZ (čl. 50. ZID SZ 22)

⁹³ srednji poduzetnik je onaj koji ne prelazi granične pokazatelje u dva od tri uvjeta: 1. ukupna aktiva 150.000.000,00 kn, 2. prihod 300.000.000,00 kn. 3. prosječni broj radnika tijekom poslovne godine 250. Veliki poduzetnik prelazi najmanje dva od tri uvjeta te banka, štedionica, osiguravajuće društvo lesaing društvo, fondovi i dr. (čl. 5. Zakona o računovodstvu, Narodne novine broj 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20)

⁹⁴ čl. 79.a SZ (čl. 51. ZID SZ 22)

⁹⁵ čl. 81. i 84. SZ

takvom društvu osnovati drugo društvo stečajnih upravitelja, a u pogledu ustroja i rada takvog društva na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o trgovačkim društvima.⁹⁶

4.1.3. UDALJENJE OD DUŽNOSTI

Stečajni upravitelj može biti udalje s dužnosti (1) ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak zbog kaznenog djela za koje se postupak vodi po službenoj dužnosti i (2) ako je protiv njega pokrenut postupak za povredu Etičkog kodeksa stečajnih upravitelja.

Udaljenje traje do pravomoćnog okončanja postupka zbog kojeg je udaljen.⁹⁷ Rješenje o udaljenu od obavljanja dužnosti stečajnog upravitelja je upravni akt koji donosi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa protiv kojeg nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor.⁹⁸

Stečajni upravitelj može podnijeti zahtjev ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa da ga se privremeno izuzme od izbora za stečajnog upravitelja. U takvom slučaju nastavlja obavljati dužnosti u postupcima u kojima je imenovan, ali ga se izuzima od izbora i imenovanja za stečajnog upravitelja u novim predmetima na razdoblje od tri mjeseca do dvije godine. Vrijeme privremenog izuzeća računa se od dana izvršnosti rješenja o privremenom udaljenju.⁹⁹

4.1.4. BRISANJE S LISTE STEČAJNIH UPRAVITELJA

Do brisanja s liste stečajnih upravitelja može doći na vlastiti zahtjev i po službenoj dužnosti.

Po službenoj dužnosti će osoba biti brisana s liste stečajnih upravitelja:

1. ako se utvrdi da nisu postojali odnosno da su prestali uvjeti na temelju kojih je osoba upisana na listu,
2. ako je pravomočno osuđena zbog kaznenog djela za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti,

---

⁹⁶ čl. 79.b SZ (čl. 51. ZID SZ 22) odstupanja u odnosu na pravila Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine broj 111/1993, 34/1999, 121/1999, 52/2000, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 111/2012, 125/2011, 68/2013, 110/2015, 40/2019, dalje ZTD), odnose se na predmet poslovanja, najniži temeljni kapital i broj i vrste osnivača društva. Društvo s ograničenom odgovornošću može osnovati jedan ili više pravnih i fizičkih osoba (čl. 385. st. 1. ZTD). Najniži iznos temeljnog kapitala iznosi 20.000,00 kn (čl. 389. st. 2. ZTD).

⁹⁷ čl. 80. SZ (čl. 52. ZID SZ 22)

⁹⁸ čl. 83. SZ (čl. 55. ZID SZ 22)

⁹⁹ čl. 84. SZ (čl. 57. ZID SZ 22)

3. ako je razriješena dužnosti zbog neurednog obavljanja dužnosti u više od dva stečajna postupka u posljednje tri godine,¹⁰⁰
4. ako nije postupila po rješenju suda,¹⁰¹
5. ako ne dostavi dokaz da ima sklopljenu policu osiguranja od profesionalne odgovornosti,
6. ako svake dvije godine ne dostavi dokaz o provedenom stručnom usavršavanju,
7. kada navrši 70 godine života,
8. smrću.

Stečajni upravitelji koji će navršiti 70 godina života bit će izuzeti od dodjeljivanja novih predmeta, a brisat će se s liste nakon dovršetka svih postupaka u kojima su imenovani do trenutka navršenih 70 godina života.¹⁰²

Rješenje o brisanju s liste stečajnih upravitelja je upravni akt koji donosi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa protiv kojeg nije dopuštena žalba već se može pokrenuti upravni spor.¹⁰³

4.1.5. STRUČNI ISPIT, STRUČNA OBUKA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

Ministarstvo za poslove pravosuđa organizira i provodi stručni ispit za stečajnog upravitelja, stručnu obuku u trajanju od najmanje jedne godine i stručno usavršavanje.

Da bi osoba mogla pristupiti polaganju stručnog ispita mora ispunjavati sljedeće uvjete: 1. imati završen diplomski sveučilišni studij pravne ili ekonomskih struka odnosno završeno visoko obrazovanje s najmanje 300 ECTS bodova prave ili ekonomskih struka, 2. imati najmanje tri godine radnog iskustva u pravnoj i/ili ekonomskoj struci i 3. pohađati obveze pripreme za polaganje stručnog ispita za stečajnog upravitelja u organizaciji ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.¹⁰⁴

Iz navedenih pravila proizlazi da bi stečajni postupak koji bi se provodio nakon stupanja na snagu ZID SZ 22, mogao provoditi kao tijelo stečajnog postupka samo pravnik ili ekonomist. To dalje dovodi do pitanja što sa stečajnim upraviteljima koji su druge struke, a sada se nalaze na listi stečajnih upravitelja i može li se i u ovo slučaju na odgovarajući način primjeniti pravila vezana za osobe koje su u vrijeme stupanja na snagu ZID SZ 22 navršile 70 godina života.

¹⁰⁰ radilo bi se o pravilu iz odredbe članka 91. st. 1. SZ, a ne ranijem st. 2. čl. 91. SZ što znači da pravila nisu uskladena s novom strukturom čl. 91. SZ

¹⁰¹ radilo bi se o pravilu iz odredbe članka 91. st. 4. SZ, a ne ranijem st. 6. čl. 91. što znači da pravila nisu uskladena s novom strukturom članka 91. SZ.

¹⁰² čl. 81. SZ (čl. 53. ZID SZ 22)

¹⁰³ čl. 83. SZ (čl. 55. ZID SZ 22)

¹⁰⁴ čl. 82. SZ (čl. 54. ZID SZ 22)

4.1.6. NADZOR NAD RADOM STEČAJNIH UPRAVITELJA

Pored ostalih tijela stečajnog postupka i ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa prati rad stečajnih upravitelja. Njemu se dostavljaju predstavke i pritužbe na nedolično ili neprimjereno ponašanje stečajnih upravitelja u postupcima u kojima sudjeluju svojstvu stečajnih upravitelja.¹⁰⁵

Pored vršenja nadzora, ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa donosi i Etički kodeks stečajnih upravitelja uz prethodno mišljenje strukovne udruge. Etički kodeks utvrđuje etička načela i pravila ponašanja stečajnih upravitelja radi čuvanja dostojanstva i ugleda dužnosti stečajnog upravitelja. O povredi Etičkog kodeksa odlučuje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa protiv čije odluke pravo prigovora imaju stečajni upravitelj i podnositelj pritužbe. O prigovoru odlučuje Etičko vijeće sastavljeno od tri člana koji se biraju iz reda ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, stečajnih upravitelja i suda.¹⁰⁶

4.1.7. DUŽNOSTI STEČAJNOG UPRAVITELJA

Pored već ranije uređenih dužnosti stečajnog upravitelja nova pravila određuju da stečajni upravitelj treba osobito sklopiti ugovor s ovlaštenom fizičkom ili pravnom osobom za vođenje knjigovodstveno-računovodstvenih usluga, dostaviti i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje isprave koje se odnose na radnopravni status osiguranika, dostaviti Financijskoj agenciji zahtjeve za prodaju nekretnina, pokretnina, prava i imovine stečajnog dužnika elektroničkom javnom dražbom i zahtjeve za upis nekretnina, pokretnina, prava i imovine stečajnog dužnika u Očevidnik nekretnina i pokretnina koje se prodaju u ovršnom postupku te izvršiti uplatu predujma troškova provedbe elektroničkom javnom dražbom i troškove upisa podataka u Očevidnik nekretnina i pokretnina Financijskoj agenciji.¹⁰⁷ Uplate predujma Financijskoj agenciji su troškovi postupka (tražbine vjerovnika stečajne mase), kao i troškovi vođenja knjigovodstveno-računovodstvenih usluga po ugovoru, ali samo ako stečajni upravitelj podnosi godišnja finansijska izvješća.¹⁰⁸

Ako se stečajni postupak otvor i istovremeno zaključi zbog toga što dužnik nema imovine, nedostatna za namirenja troškova postupka ili je neznatne vrijednosti, stečajni upravitelj nema obvezu dostavljanja godišnjih finansijskih izvješća i dodatnih podataka Financijskoj agenciji radi javne objave i za nadzorne, statističke i druge potrebe, kao i podnošenja prijave poreza na dobit ispostavi porezne uprave.¹⁰⁹

¹⁰⁵ čl. 83.a SZ (čl. 56. ZID SZ 22)

¹⁰⁶ čl. 83.c SZ (čl. 56.b. i c. ZID SZ 22). Posebnim pravilnikom će se propisati rad Etičkog vijeća
¹⁰⁷ čl. 89. SZ (čl. 59. ZID SZ 22). Obveza stečajnog upravitelja dostavljati zahtjev Financijskoj agenciji i plaćanje predujma toj agenciji, primjenjuje se i na postupke u tijeku prema čl. 115. st. 2. ZID SZ 22.

¹⁰⁸ čl. 155. SZ (čl. 66. ZID SZ 22)

¹⁰⁹ čl. 132. SZ (čl. 65. ZID SZ 22)

Pored navedenog stečajni upravitelj ne mora voditi knjige i polaganje računa u smislu trgovačkopravnih i poreznopravnih obveza dužnika te započeti novu poslovnu godinu otvaranjem stečajnog postupka ako se stečajni postupak odmah zaključi zbog nedostatnosti stečajne mase ili nakon provedenog skraćenog stečajnog postupka. Međutim, ako se u takvim slučajevima nastavi stečajni postupak po pravilima naknadne diobe, stečajni upravitelj dužan je voditi poslovne knjige, podnositi račune i izvješća te započeti novu poslovnu godinu.¹¹⁰

Stečajni upravitelj više nema obvezu dopustiti razlučnom vjerovniku razgledavanje stvari ako prodaje pokretninu opterećenu razlučnim pravom, niti mu dopustiti uvid u poslovne knjige i poslovnu dokumentaciju dužnika ako ima pravo na naplatu tražbine na kojoj postoji razlučno pravo.¹¹¹

Novina je i to da samo stečajni upravitelj može ostvarivati zahtjeve protiv članova društva s ograničenom odgovornošću, dioničara dioničkoga društva i komanditora u komanditnom društvu zbog zloupotrebavljanja okolnosti da kao članovi trgovačkoga društva ne odgovaraju za obveze društva (proboj pravne osobnosti), ako je nad društvom otvoren stečajni postupak.¹¹²

4.1.8. RAZRJEŠENJE STEČAJNOG UPRAVITELJA

Novim pravilima je objedinjeno pravilo o razrješenju stečajnog upravitelja, tako da on može biti razriješen dužnosti, po službenoj dužnosti ili na prijedlog odbora vjerovnika ili skupštine vjerovnika, ako svoju dužnost ne obavlja uspešno ili iz drugih važnih razloga, a osobito ako ne postupe po nalogu suda.

Pravo na žalbu imaju stečajni upravitelj, ako je doneseno rješenje o razrješenju te odbor vjerovnika i svaki stečajni vjerovnik koji je na skupštini vjerovnika glasovao za prijedlog za razrješenje stečajnog upravitelja, ako je odbijen njihov prijedlog za razrješenje.

Sud je dužan posebnim rješenjem utvrditi da je stečajnom upravitelju prestala dužnost u tok konkretnom stečajnom postupku, (1) nakon pravomoćnosti rješenja o brisanju stečajnog upravitelja po službenoj dužnosti, (2) izvršnošću rješenja o privremenom udaljenju, (3) izvršnošću rješenja o brisanju stečajnog upravitelja na osobni zahtjev. Sud će ujedno tom rješenjem donijeti i odluku o imenovanju novog stečajnog upravitelja.¹¹³

---

¹¹⁰ čl. 225. SZ (čl. 71. ZID SZ 22)

¹¹¹ čl. 250. SZ (čl. 74. ZID SZ 22)

¹¹² čl. 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine broj 34/22 koji stupa na snagu 1. lipnja 2022., dalje ZID ZTD). Do stupanja na snagu ovog ZID-a stečajni upravitelj je ostvarivao zahtjeve za naknadu štete prema upravi društva, ako je nad društvom otvoren stečajni postupak (čl. 252. st. 5. ZTD).

¹¹³ čl. 91. SZ (čl. 60. ZID SZ 22)

4.1.9. SKUPŠTINA VJEROVNIKA

Skupština vjerovnika ovlaštena je na prvom ili kasnijem ročištu vjerovnika umjesto stečajnog upravitelja kojeg je imenovao sud, izabrati drugog stečajnog upravitelja. Sud ne može odbiti potvrditi imenovanje tog stečajnog upravitelja, osim u slučaju postojanja općih zapreka za imenovanje stečajnog upravitelja (za stečajnog upravitelja ne može biti imenovana osoba koja morala biti izuzeta kao sudac ili osoba koja ne može biti imenovana za člana uprave dužnika, upravnog odbora, nadzornog obora i slično).¹¹⁴

Novim pravilima razjašnjeno je da je skupština vjerovnika ovlaštena donositi odluku o načinu i uvjetima unovčenja imovine dužnika, koja nije opterećena razlučnim pravom.¹¹⁵

4. 2. Pokretanje stečajnog postupka

Brisana je odredba da je prijedlog za otvaranja stečajnog postupka nad imovinom dužnika pojedinca ovlašten podnijeti samo dužnik pojedinac, tako da se primjenjuje opća odredba da prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad imovinom dužnika pojedinca može podnijeti dužnik pojedinac i vjerovnika.¹¹⁶

Određeno je da je Financijskoj agenciji naknada troška za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka namiruje iz uplaćenog predujma ili Fonda za namirenje troškova stečajnog postupka, ako se naknada nije platila iz predujma.¹¹⁷

U odnosu na subjekt protiv kojeg se može voditi stečajni postupak, potrebno je ukazati na promjene koje donosi Zakona o trgovačkim društвima.¹¹⁸ Tako je propisano da ako je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad pripojenim društвom, a o prijedlogu još nije odlučeno u trenutku upisa pripajanja u sudski registar u kojem je upisano društvo preuzimatelj, odluka o prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka donijet će se u odnosu na društvo preuzimatelj. Ako je u trenutku upisa pripajanja u sudski registar u kojem je upisano društvo preuzimatelj nad pripojenim društвom pokrenut prethodni postupak , taj će se postupak nastaviti nad društвom preuzimatelj.¹¹⁹

Isto tako je propisano i pripajanje društava s ograničenom odgovornošćу.¹²⁰

---

¹¹⁴ čl. 87. SZ (čl. 58. ZID SZ 22)

¹¹⁵ čl. 107. SZ (čl. 61. ZID SZ 22)

¹¹⁶ čl. 109. SZ (čl.62. ZID SZ 22)

¹¹⁷ čl. 110. SZ (čl. 63. ZID SZ 22)

¹¹⁸ Vidi bilj 43.

¹¹⁹ čl. 24. ZID ZTD (čl. 522. ZTD) odnosi se na pripajanje dioničkih društava

¹²⁰ čl. 25. ZID ZTD (čl. 541. ZTD).

4. 3. Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka

Prestanak prava stečenih ovrhom ili osiguranjem tijekom posljednjih 60 dana odnosi se sada i na skraćeni stečajni postupak, a ne samo na predstečajni i stečajni postupak. Tako prestaju takva prava stečena 60 dana prije podnošenja zahtjeva za skraćeni stečajni postupak.¹²¹

Pravila o zabrani ovrhe i osiguranja mijenjaju se na način da se postupci ovrhe i osiguranja koji su pokrenuti prije otvaranja stečajnog postupka prekidaju bez obzira kada je ovršni postupak pokrenut, osim ako u ovršnom postupku već nije doneseno rješenje o namirenju vjerovnika. Prekinuti postupak nastavlja se pred sudom koji vodi stečajni postupak primjenom pravila o unovčenju predmeta na kojima postoji razlučno pravo u stečajnom postupku.¹²² Kako se ovrši postupak ne obustavlja, barem tako nije propisano biti će potrebno usaglasiti postupanja suda koji vode stečajni postupak o radnjama koje slijede nakon što se predmet nakon prekida postupka ustupi tome sudu.

Pravila o pravnim sredstvima i pravnim posljedicama pobijanja je također primijenjena na način da smo se vratili na pravila koja su bila na snazi do stupanja na snagu Stečajnog zakona iz 2015. godine. Pravne radnje mogu se pobijati tužbom i prigorom. Tužbu mogu podnijeti stečajni vjerovnici i stečajni upravitelj koji mora imati odobrenje stečajnog suda. Tužba se podnosi u roku od dvije godine od otvaranja stečajnog postupka protiv osobe prema kojoj je pobjojna radnja poduzeta. Stečajni vjerovnik koji je uspio s tužbom, a nedostatnost stečajne mase je utvrđena već tijekom prethodnog postupka ima prvenstveno pravo namirenja troškova koji su bili potreбni za parnicu.¹²³

4. 4. Unovčenje imovine

Kod prodaje imovine dužnika kao cjeline određeno je da će se prodaja električkom javnom dražbom provoditi uz odgovarajuću primjenu pravila ovršnog postupka o ovrsi na nekretnini ali i pravila iz članka 247. i 249. Stečajnog zakona.¹²⁴

Ako niti na četvrtoj dražbi nekretnina ne bi bila prodana po početnoj cijeni od 1,00 kn, razlučni vjerovnici imaju pravo odlučiti o neunovčenim predmetima stečajne mase.¹²⁵ Kako nije propisano kakve odluke i po kojim pravilima mogu donositi

¹²¹ čl. 168. SZ (čl. 67. ZID SZ 22)

¹²² čl. 169. SZ (čl. 68. ZID SZ 22) ova odredba se primjenjuje na postupke u tijeku prema odredbi članka 115. st. 2. Druge novele

¹²³ čl. 212. SZ (čl. 69. ZID SZ 22)

¹²⁴ čl. 235. SZ (čl. 72. ZID SZ 22) ova se odredba primjenjuje u na postupke u tijeku po članku 115. st. 2. Druge novele

¹²⁵ čl. 247. SZ (čl. 73. ZID SZ 22) ova se odredba primjenjuje u na postupke u tijeku po članku 115. st. 2. Druge novele

razlučni vjerovnici te ako ih je više na koji način i gdje te odluke donose, biti će potrebno i u ovom slučaju usaglasiti sudske prakse.

4. 5. Prijava tražbine

Tražbine proračuna, zavoda ili fondova u skladu s posebnim propisima u visini pripadajućeg dijela ukupnog troška plaće ili naknade plaće je tražbina prvog višeg isplatnog reda, a vjerovnike te tražbine je ovlašteno zastupati nadležno županijsko državno odvjetništvo.¹²⁶ Iz ovog pravila proizlazi da županijsko državno odvjetništvo u prvom isplatom redu prijavljuje tražbine bruto plaće i naknade plaće.

4. 6. Ograničenje trajanja postupka

Brisano je ograničenje nastavljanja poslovanja od najduže godine i pol dana od dana održavanja izvještajnog ročišta,¹²⁷ kao i određivanje završnog ročišta najkasnije u roku od godinu i pol dana od održanog izvještajnog ročišta.¹²⁸

Sud je dužan rješenje o otvaranju i zaključenju stečajnog postupka i rješenje o zaključenju stečajnog postupka dostaviti radnicima dužnika.¹²⁹ Ovo uređenje je uvedeno da bi se izbjegla situacija da radnici nisu obaviješteni o prestanku radnog odnosa.

5. STEČAJNI PLAN

Novelom Stečajnog zakona iz 2022. promjene vezane za stečajni plan doživjela su pravila podnošenja plana, sadržaja provedbene osnove, razvrstavanja sudionika u skupine, odbacivanja plana i očitovanja o planu te glasovanje o planu i zabrana opstrukcije.

5. 1. Podnošenje plana

Ponovo se vraća ranije uređenje da stečajni plan može podnijeti i dužnik zajedno s prijedlogom za otvaranje stečajnog postupka, a da nakon otvaranja stečajnog postupka stečajni plan imaju pravo podnijeti sudu stečajni upravitelj i dužnik pojedinac.¹³⁰

---

¹²⁶ čl. 257. SZ (čl. 75. ZID SZ 22)

¹²⁷ čl. 217. SZ (čl. 70. ZID SZ 22)

¹²⁸ čl. 283. SZ (čl. 78. ZID SZ 22)

¹²⁹ čl. 132. i 286. SZ (čl. 65. i 79. ZID SZ 22)

¹³⁰ čl. 304. SZ (čl. 82. ZID SZ 22)

Pored odredbi o tome kako će se stečajnim planom izmijeniti pravni položaj dužnika i drugih sudionika u postupku, provedbenom osnovom treba predvidjeti nadzor nad ispunjenjem stečajnog plana,¹³¹ a ne više rješenjem o potvrdi stečajnog plana. Nadalje provedbena osnova, a ne rješenje o potvrdi stečajnog plana treba sadržavati pravila za koje će poslove tijekom nadzora trebati suglasnost stečajnog upravitelja,¹³² kao i pravila da će vjerovnici s tražbinama s osnova kredita ili zajmova, biti u isplatnom redu prije stečajnih vjerovnika.¹³³

5. 2. Razvrstavanje sudionika u stečajnom planu

Pod utjecajem članka 9. st. 4. Direktive 2019/1023 usklađena su pravila o razvrstavanju sudionika u stečajnom planu. Tako pored vjerovnika s pravom odvojenog namirenja ako stečajni plan zadire u njihova prava, stečajnih vjerovnika viših isplatnih redova i stečajnih vjerovnik nižih isplatnih redova ako njihove tražbine ne prestaju, skupinu sudionika čine i dioničari, nositelji udjela te nositelji drugih osnivačkih prava pravnih osoba, ako se stečajnim planom zadire u njihova prava.

Posebnu skupinu pored radnika trebaju činiti i vjerovnici s malim tražbinama. Prilikom osnivanja skupina sud treba voditi brigu o zaštiti ranjivih vjerovnika poput malih dobavljača.¹³⁴

5. 3. Odbacivanje stečajnog plana

Određeno je da će sud u roku od 15 dana od podnošenja plana, stečajni plan odbaciti (1) ako nisu poštovani propisi o podnošenju i sadržaju plana te ako podnositelj plana taj nedostatak ne može otkloniti ili ga ne otkloni unutar primjerenog roka koji mu je odredio sud, (2) ako nema izgleda da plan koji je dužnik vjerovnici prihvate ili sud potvrdi i (3) ako se ne mogu ostvariti prava koji bi sudionici trebali steći prema provedbenoj osnovi plana koji je dužnik podnio.

Na prijedlog stečajnog upravitelja uz suglasnost odbora vjerovnika, ako je osnovan, sud može odbaciti novi stečajni plan dužnika, ako raniji stečajni plan nisu prihvatili vjerovnici, ako sud plan nije potvrdio ili ako je dužnik plan povukao.¹³⁵

---

¹³¹ čl. 346. SZ (čl. 90 ZID SZ 22)

¹³² čl. 349. SZ (čl. 91. ZID SZ 22)

¹³³ čl. 350. SZ (čl. 92. ZID SZ 22)

¹³⁴ čl. 308. SZ (čl. 83. ZID SZ 22)

¹³⁵ čl. 317. SZ (čl. 85. ZID SZ 22)

5. 4. Očitovanja o stečajnom planu

O stečajnom planu koji nije odbačen, trebaju se u roku od 15 dana očitovati (1) odbor vjerovnika ako je osnovan, (2) dužnik pojedinac ako je plan podnio stečajni upravitelj, (3) stečajni upravitelja ako je plan podnio dužnik te (4) eventualno tijela državne uprave nadležna za predmet poslovanja dužnika.¹³⁶

5.5. Glasovanje o planu i zabrana opstrukcije

Smatrać će se da su vjerovnici prihvatali stečajni plan ako je u svakoj skupini većina vjerovnika glasovala za plan te zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali za plan dvostruko prelazi zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv plana.¹³⁷

Dopunjeno je pravilo o tome što se smatra primjerenim sudjelovanjem u gospodarskim koristima ako prema stečajnom planu (1) niti jedan vjerovnik neće primiti imovinsku korist koja prelazi iznos njegove tražbine, (2) vjerovnici skupine koja je odbila prihvati plan stavljeni su barem u isti položaj kao i druge skupine vjerovnika s tražbinama koje bi u slučaju da stečajnog plana nema bile istog isplatnog reda, (3) vjerovnici skupine koja je odbila prihvati plan stavljeni su u bolji položaj od vjerovnika drugih skupina s tražbinama koje bi u slučaju da stečajnog plana nema bile nižeg isplatnog reda i (4) dužnik, dioničar, nositelj udjela i nositelji drugih osnivačkih prava pravnih osoba neće primiti imovinsku korist, osim ako bi njihovo sudjelovanje u stečajnom planu u vidu vođenja poslovanja bilo zbog njihovih osobnih sposobnosti nužno za ostvarivanje toga stečajnog plana.¹³⁸

6. OSLOBOĐENJE OD PREOSTALIH OBVEZA

Novelom Stečajnog zakona iz 2022. promjene vezane za oslobođenje od preostalih obveza doživjela su pravila vezana za prijedlog za oslobođenje od preostalih obveza i rok ustupa tražbina, dužnosti povjerenika i dužnosti dužnika, odluke suda o prijedlogu dužnika, odluke suda tijekom vremena trajanja ustupa, izuzete tražbine te opoziv odluke o oslobođenju od preostalih obveza.

6. 1. Prijedlog dužnika za oslobođenje od preostalih obveza

Dužnik može prijedlog za oslobođenje od preostalih obveza podnijeti (1) uz prijedlog za otvaranje stečajnog postupka ili (2) u roku od 15 dana od primitka rješenja o otvaranju stečajnog postupka u kojem ga sud poziva na mogućnost

---

¹³⁶ čl. 318. SZ (čl. 86. ZID SZ 22)

¹³⁷ čl. 330. SZ (čl. 88. ZID SZ 22)

¹³⁸ čl. 331. SZ (čl. 89. ZID SZ 22)

oslobodenja od preostalih obveza, ako je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka podnio vjerovnik.

Uz prijedlog je dužan dostaviti dvije izjave i to (1) javno ovjerovljenu izjavu o tome da je u posljednjih deset godina koje su prethodile podnošenju prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili nakon toga, oslobođen preostalih obveza ili mu je oslobođenje uskraćeno zbog toga što je pravomočno osuđen za kazneno djelo ili da je u posljednje tri godine koje su prethodile podnošenju prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili nakon toga, oslobođenje uskraćeno zbog povrede dužnosti, davanja netočnih ili nepotpunih podataka ili postojanja naknadnih razloga za uskratu oslobođenja i (2) izjavu da dužnik svoje raspoložive tražbine iz radnog odnosa ili druge odgovarajuće tekuće tražbine ustupa povjereniku na vrijeme od tri godine od otvaranja stečajnog postupka.

Vrijeme na koje dužnik ustupa svoje raspoložive tražbine povjereniku (vrijeme provjere ponašanja) može biti tri godine ako se prvi puta dužnik oslobađa od preostalih obveza, odnosno pet godina ako se protiv dužnika vodi novi stečajni postupak. O prijedlogu dužnika se stečajni vjerovnici mogu očitovati do završnog ročišta.¹³⁹

Sud prijedlog može odbaciti ako je nedopušten ili donijeti rješenje o nakani oslobođenja.

Prijedlog dužnika za oslobođenje od preostalih obveza nije dopušten ako sud utvrdi da je dužnik u posljednjih deset odnosno tri godine već bio oslobođen preostalih obveza ili mu je oslobođenje uskraćeno zbog točno određenih zakonskih razloga.¹⁴⁰ Prije donošenja rješenja o odbačaju prijedloga sud je dužan dati dužniku mogućnost da povuče prijedlog za otvaranje stečajnog postupka.

Ako je prijedlog dopušten sud donosi rješenje kojim utvrđuje da će dužnik u roku od tri godine biti oslobođen od preostalih obveza. U tom rješenju će odrediti povjerenika na kojeg prelaze raspoložive tražbine u skladu s izjavom o ustupu.¹⁴¹

Od trenutka ustupa tražbina dužnik je dužan baviti se primjerenum zanimanjem, odnosno zaposliti se ako je nezaposlen, predati povjereniku jednu polovinu vrijednosti imovine koju stekne nasljeđivanjem ili s obzirom na buduće pravo nasljeđivanja te cijelu vrijednost imovine koju stekne kao dar, dobitak na lutriji ili koju stekne na bilo kojoj drugoj igri na dobitak (izuzeti su prigodni darovi i dobici koji su neznatne vrijednosti) te ne smije zasnovati neprimjerene obveze koje štete vjerovnicima.¹⁴²

---

¹³⁹ Čl. 373. SZ (čl. 93. ZID SZ 22)

¹⁴⁰ Čl. 373.a SZ (čl. 94. ZID SZ 22)

¹⁴¹ Čl. 374. SZ (čl. 95. ZID SZ 22)

¹⁴² Čl. 381. SZ (čl. 101. ZID SZ 22)

6. 2. Dužnosti povjerenika

Kako je vrijeme trajanja ustupa (vrijeme provjere ponašanja) smanjeno s pet na tri godine promijenjena je i dužnost povjerenika namirivati vjerovnike od prikupljenih sredstava pa je tako propisano da je povjerenik dužan jednom godišnje namirivati vjerovnike prema završnom popisu i jednom godišnje podnositi sudu izvješće o primljenim iznosima za raspodjelu vjerovnicima.¹⁴³

Za vrijeme provjere ponašanja nije dopuštena ovrha na imovini dužnika u korist pojedinih stečajnih vjerovnika.¹⁴⁴

6. 3. Uskrata oslobođenja od preostalih obveza

Sud može na prijedlog stečajnog vjerovnika uskratiti dužnika oslobođenje od preostalih obveza tijekom vremena provjere ponašanja ako je pravomoćno osuđen zbog kaznenog djela protiv imovine ili gospodarstva ili ako povredi svoju dužnost i time onemogući namirenje vjerovnika.

Sud može na prijedlog stečajnog vjerovnika uskratiti dužniku oslobođenje od preostalih obveza ako utvrdi da je već ranije postojao razlog za odbijanje prijedloga za oslobođenje od preostalih obveza, ali vjerovnik u tom vrijeme nije imao saznanja o postojanju takvog razloga. Prijedlog stečajni vjerovnik može staviti samo unutar šest mjeseci nakon što je saznao za postojanje takvog razloga. Prijedlog je dopušten samo ako se učini vjerojatnim da postoje razloga i saznanja o razlogu za odbijanje prijedloga.¹⁴⁵

6. 4. Oslobođenje od preostalih obveza

U pravilu oslobođenje od preostalih obveza, nastupa nakon isteka vremena trajanja ustupa, međutim ako u stečajnom postupku nisu prijavljene tražbine, ili su prijavljene i utvrđene tražbine stečajnih vjerovnika namirene, a dužnik je namirio i troškove stečajnog postupka, kao i ostale obveze stečajne mase, sud će na prijedlog dužnika odlučiti o oslobađanju od preostalih obveza i prije isteka vremena ustupa založivih tražbina. Dužnik je dužan dokazati postojanje prepostavki za ranije oslobođenje od preostalih obveza.¹⁴⁶

Imovina koju dužnik stekne nakon isteka vremena ustupa tražbine i nakon oslobođenja od preostalih obveza, ne pripada stečajnoj masi, odnosno dužnik može s njom slobodno raspolagati, osim u slučaju ako se radi o imovini koja je

---

¹⁴³ Čl. 378. SZ (čl. 99. ZID SZ 22)

¹⁴⁴ Čl. 380. SZ (čl. 100. ZID SZ 22)

¹⁴⁵ Čl. 383. SZ (čl. 104. ZID SZ 22)

¹⁴⁶ Čl. 386. SZ (čl. 106. ZID SZ 22)

vraćena u stečajnu masu na temelju pobijanja pravnih radnji, spora koji je vodio stečajni upravitelj ili unovčenja imovine od strane stečajnog upravitelja.¹⁴⁷

6. 5. Izuzete tražbine

Oslobođenje od preostalih obveza dužnika ne odnosi se na: 1. osigurane tražbine, 2. tražbine po osnovi namjerno počinjene nedopuštene radnje, 3. tražbine po osnovi novčane kazne izrečene za kazneno ili prekršajno djelo i troškove kaznenoga ili prekršajnog postupka, 4. tražbine po osnovi uzdržavanja koje proizlaze iz obiteljskog odnosa, roditeljstva, braka ili tazbinskog srodstva, 5. tražbine koje su nastale nakon otvaranja stečajnoga postupka te 6. tražbine po osnovi troškova za vođenje stečajnoga postupka.¹⁴⁸

6. 6. Opoziv oslobođenja

Iako je nakon proteka vremena ustupa tražbina donijeto rješenje o oslobođenju od preostalih obveza, odnosno dužnik oslobođen od preostalih obveza, to oslobođenje se može opozvati na prijedlog stečajnog vjerovnika podnesenog u roku od godine dana od pravomoćnosti rješenja o oslobođenju od preostalih obveza ako: 1. se naknadno utvrdi da je dužnik koju od svojih dužnosti namjerno povrijedio i time znatno onemogućio namirenje stečajnih vjerovnika, 2. se naknadno utvrdi da je dužnik za vrijeme ustupa založivih tražbina pravomoćno osuđen za neko od kaznenih djela predviđenih Zakonom ili da je dužnik tek nakon određenja oslobođenja od preostalih obveza pravomoćno osuđen za neko od kaznenih djela predviđenih Zakonom koje je počinio do isteka vremena za ustup založivih tražbina ili 3. je dužnik nakon određenja oslobođenja od preostalih obveza namjerno ili iz krajnje nepažnje povrijedio svoje dužnosti izvješćivanja i suradnje koje ima tijekom stečajnoga postupka.¹⁴⁹

7. ZAVRŠNE NAPOMENE

Za punu implementaciju Direktive o restrukturiranju i nesolventnosti će osim izmjena u SZ-u biti potrebno prilagoditi i veći broj podzakonskih propisa ali i pravila o organizaciji rada sudaca. Naime, nova pravila su vrlo stroga u pogledu rokova u kojima se mora dovršiti postupak jer predviđaju mogućnost zaustavljanja ovrhe prvih 120 dana a nakon toga se predmetni rok može produljiti još za po 90 dana. Dakle, sada više neće biti moguće iznimno dugo voditi predstečajni postupak i na taj način dovesti do oštećenja vjerovnika. Da bi se ti rokovi mogli poštivati moraju se i pravila o dodjeli predmeta u rad kako sucima

¹⁴⁷ Čl. 386. SZ (čl. 386.a ZID SZ 22)

¹⁴⁸ Čl. 388. SZ (čl. 109. ZID SZ 22)

¹⁴⁹ Čl. 389. SZ (čl. 110. ZID SZ 22)

tako i povjerenicima tako implementirati da se ne dogodi da u jednom trenutku sustav dodjeli npr. 25 predmeta po prijedlogu za predstečajnu nagodbu.¹⁵⁰

Važnost adekvatnog rada sudova je istaknula i sama Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti naravno ne dovodeći u pitanje neovisnost pravosuđa i moguće razlike u ustrojstvu pravosuđa širom Unije, ali ona ističe da države članice osiguravaju da članovi pravosudnih i upravnih tijela koji se bave postupcima koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga dobiju odgovarajuće osposobljavanje i raspolazu potrebnim stručnim znanjem za obavljanje svojih dužnosti i da se postupci koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga rješavaju na učinkovit način s ciljem osiguravanja brzog postupanja u postupcima. Stoga će biti potrebno izmijeniti sve propise i načine postupanja koji sprečavaju da se ti postupci vode na učinkovit način.

Iako nije u samom tekstu SZ-a, a ni u Direktivi o restrukturiranju i nesolventnosti, ipak u pogledu tijeka postupka ne mogu biti bez utjecaja i pravila iz Okvirnih mjerila za rad sudaca¹⁵¹ od 27. prosinca 2021. koja propisuju da sudac godišnje mora rješiti 800 predmeta u kojima je došlo do odbacivanja ili obustave u predstečajnom postupku a samo 25 predstečajnih sporazuma sukladno čl. 61. SZ.¹⁵² Dakle, suci su višestruko motivirani da ne obustavljaju ili odbacuju prijedloge jer ako predstečajni vjerovnici prihvate sporazum nakon cjelokupno provedenog postupka onda se smatra da je stečajni sudac ispunio 4% godišnje norme, ali ako oni ne prihvate sporazum onda je stečajni sudac ispunio 0,125% godišnje norme. Ovakvo određena pravila bi mogla dovesti u sumnju i neovisnost sudaca, pa bi bilo dobro da se ista adekvatno usklade sa novim pravilima.

Kako bi se osigurao da se postupci koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga rješavaju na učinkovit način s ciljem osiguravanja brzog postupanja u postupcima vjerojatno će se morati na sudovima provesti i određene reorganizacije u pogledu broja sudaca koji rade na predmetima predstečaja a za očekivati je da će se morati rješiti i pitanje postupanja po predmetu u hitnim slučajevima kada sudac koji je dobio predmet u rad nije u sudu.

7.1. Podzakonski akti

Radi provedbe pravila uređenih Drugom novelom ministar nadležan za poslove pravosuđa donosi osam podzakonskih akata i to:

1. Pravilnik o ranom upozorenju dužnika i pristupu informacija

---

¹⁵⁰ Ovo se je jednom dogodilo autorici, pa onda nije nemoguće za očekivati da se slučaj ponovi.

¹⁵¹ https://mpu.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Okvirna%20mjerila/Okvirna%20mjerila%20za%20rad%20sudaca_2021..pdf

¹⁵² Donesena Okvirna mjerila za rad sudaca su leksički i nomotehnički uskladena sa do sada važećim SZ-om, a iako je isto ministarstvo radilo i prijedlog izmjena SZ-a, tekst Okvirnih mjerila za rad sudaca koji se treba primjenjivati od 1. siječnja 2022. nije u skladu s nacrtom prijedloga zakona koji bi se trebao početi primjenjivati od 1. travnja 2022.

2. Pravilnik o načinu i kriterijima prikupljanja podataka o postupcima koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga
3. Pravilnik o podacima koji se upisuju na listu stečajnih upravitelja i popis stečajnih upravitelja te način vođenja i objave popisa stečajnih upravitelja na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova
4. Pravilnik o podacima koji se upisuju na popis visokokvalificiranih stečajnih upravitelja te način vođenja i objave popisa visokokvalificiranih stečajnih upravitelja na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.
5. Pravilnik o uvjetima za prostor i opremu ureda društva stečajnih upravitelja
6. Pravilnik o programu i trajanju obvezne pripreme za polaganje stručnog ispita za stečajnog upravitelja, programu, pretpostavkama i načinu polaganja stručnoga ispita za stečajne upravitelje te programu i trajanju stručne obuke nakon položenog stručnog ispita za stečajne upravitelje i stručnoga usavršavanja
7. Pravilnik o izboru predsjednika Etičkog vijeća i postupak po povredi Etičkog kodeksa
8. Pravilnik o načinu i visini naknade Financijskoj agenciji za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka
9. Pravilnik o načinu i visini naknade Financijskoj agenciji za podnošenje zahtjeva za skraćeni stečajni postupak

7.2. Stupanje na snagu i postupci u tijeku

Iako Druga novela stupa na snagu 31. ožujka 2022. pojedine odredbe stupaju na snagu tek 1. listopada 2022. Tako zabrana provođenja ovrhe u trajanju od 120 dana i postupanje Financijske agencije nakon isteka toga roka te postupanje Financijske agencije nakon primitka rješenja o otvaranju predstečajnog postupka, stupaju na snagu 1. listopada 2022. radi potrebe prilagodbe informacijskog sustava Financijske agencije.¹⁵³

Osnovno je pravilo da će se postupci u tijeku dovršiti prema odredbama zakona koji je bio na snazi u vrijeme njihova pokretanja.¹⁵⁴

Na postupke u tijeku i na sve elektroničke javne dražbe u kojima se poziv na sudjelovanje u elektroničkoj javnoj dražbi objavljuje na mrežnim stranicama Financijske agencije nakon stupanja na snagu Druge novele.

Na postupke u tijeku primjenjuje se:

- obveza stečajnog upravitelja dostaviti Financijskoj agenciji zahtjeve za prodaju nekretnina, pokretnina, prava i imovine elektroničkom javnom dražbom i zahtjeve za upis te imovine u Očevidnik nekretnina i pokretnina, ako i izvršiti upлатu Financijskoj agenciji predujma troškova prodaje i upisa u Očevidnik,¹⁵⁵

¹⁵³ Čl. 68. st. 2. i 3. i 69. SZ (čl. 42. i 44. Druge novele)

¹⁵⁴ Čl. 115. ZID SZ 22

¹⁵⁵ Čl. 89. st. 1. t. 10. i 11. SZ (čl. 59. ZID SZ 22)

- prekid ovršnih postupaka bez obzira na to kada je ovršni postupak pokrenut osim ako u ovršnom postupku već nije doneseno rješenje o namirenju razlučnog vjerovnika,¹⁵⁶
- pravilo da ako je odluka o prodaji imovine kao cjeline određena prodaja elektroničkom javnom dražbom prodaja se treba provesti uz odgovarajući primjenu pravila ovršnoga postupka o ovrsi na nekretnini i primjenom odredbi članaka 247. i 249. Zakona,¹⁵⁷
  - pravila iz odredbe članka 247. Stečajnog zakona.¹⁵⁸

---

¹⁵⁶ Čl. 169. st. 6. SZ (čl. 68. ZID SZ 22)

¹⁵⁷ Čl. 235. st. 3. SZ (čl. 72. ZID SZ 22)

¹⁵⁸ Ova odredba nije jasna jer je čl 73. Druge novele izmijenjen stavak 6. SZ na način da se dodaje rečenica da nakon neuspjele četvrte dražbe razlučni vjerovnici odlučuju o neunovčenom predmetu stečajne mase. Stavci 4. i 7. Stečajnog zakona nisu mijenjani čl. 73. Druge novele.

POPIS LITERATURE:

- Čapeta T. i Rodin S., Osnove prava Europske unije na temelju Lisabonskog ugovora, Narodne novine, Zagreb, 2010. str. 47. – 82.
- Čuveljak, J., Komentar Stečajnog zakona. Zagreb: Narodne Novine, 2018
- Sansović, Koraljka. "Koncepti izravne primjene i izravnog učinka u pravu Europske unije." Hrvatska i komparativna javna uprava, vol. 20, br. 2, 2020, str. 369-393., <https://doi.org/10.31297/hkju.20.2.1>. Citirano 24.03.2022.
- Stečajni zakon, Narodne novine 71/15, 107/17 i 36/22
- Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, P. Z. br. 231.
- Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, Narodne novine 36/21
- Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti) (SL L 172/18)
- Sudski poslovnik ("Narodne novine" br. 37/14., 49/14., 8/15., 35/15., 123/15., 45/16., 29/17., 33/17., 34/17., 57/17., 101/18., 119/18., 81/19., 128/19., 39/20., 47/20., 138/20., 147/20., 70/21., 99/21., 145/21., 23/22.)
- Pravilnik o radu u sustavu eSpis ("Narodne novine" br. 35/15., 123/15., 45/16., 29/17., 112/17., 119/18., 39/20., 138/20., 147/20., 70/21., 99/21., 145/21., 23/22.)
- Zakon o računovodstvu (Narodne novine broj 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20)
- Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine 111/1993, 34/1999, 121/1999, 52/2000, 118/2003, 107/2007, 146/2008, 137/2009, 111/2012, 125/2011, 68/2013, 110/2015, 40/2019)